

Miejska Biblioteka Publiczna

w Białej Podlaskiej

DZIAŁ WIEDZY I REKREACJI

ul. Warszawska 3-5A

21-500 Biała Podlaska

tel. 83 341 64 52

regionalna@mbp.org.pl

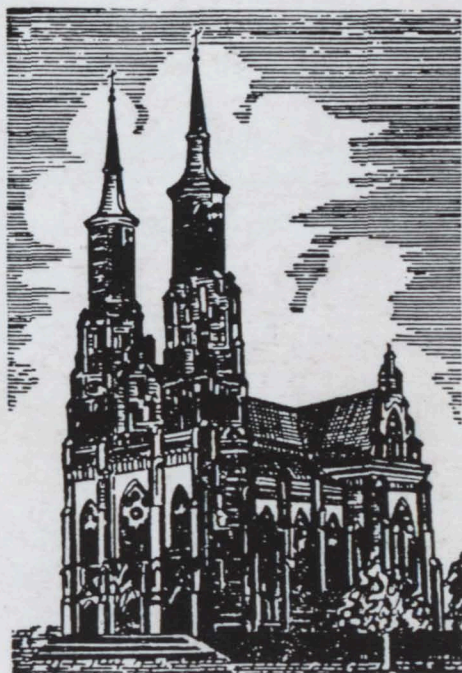
WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXVI

Wrzesień 2007

Nr 9

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ "UNITAS"

08-110 SIEDLCE - SZKOLNA 22, TELEFON (025) 632-27-66

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXVI

Wrzesień 2007

Nr 9

STOLICA APOSTOLSKA

REFLEKSJE NAD ADHORTACJĄ APOSTOLSKĄ
SACRAMENTUM CARITATIS BENEDYKTA XVI
Duchowość kapłańska w *Sacramentum Caritatis*

Kard. Claudio Hummes

prefekt Kongregacji ds. Duchowieństwa

Już Sobór Watykański II podkreślał naturę i ważność duchowości właściwej prezbiterowi diecezjalnemu jako takiemu. W tamtym okresie księża bardzo często poszukiwali drogi świętości, zwracając się ku duchowości jakiegoś zakonu lub zgromadzenia zakonnego. Sobór jednak, przeciwnie, naucza, że „prezbiterzy osiągną świętość w sposób im właściwy, wypełniając szczerze i niez mordowanie swe obowiązki w Duchu Chrystusowym” 5 zaraz potem wyszczególnia, jak można będzie to urzeczywistnić w wypełnianiu trzech posług (*munus*), to znaczy „będąc sługami słowa Bożego”, „jako szafarze rzeczy świętych, zwłaszcza w ofierze Mszy świętej” oraz „kierując Ludem Bożym i pasterzując mu” (por. *Presbyterorum ordinis*, 13). Zmarły sługa Boży Jan Paweł II w „*Pastores dabo vobis*” (1992), nawiązując do faktu, że wielu kandydatów do kapłaństwa pochodzi dzisiaj z nowych ruchów i nowych duchowości, zauważył: „Udział seminarzysty i kapłana diecezjalnego w zrzeszeniach kościelnych i poznawanie różnych duchowości są z pewnością czynnikiem sprzyjającym rozwojowi i umac-

nianiu więzi kapłańskiego braterstwa. Udział ten jednak nie powinien przeszkadzać, ale pomagać w sprawowaniu posługi i w życiu duchowym, jakie winno charakteryzować kapłana diecezjalnego (...)” (n. 68).

Słowo „duchowość” pochodzi od „ducha”. Stawianie sobie pytań o duchowość kogokolwiek oznacza pytanie o to, jaki jest duch, który nim kieruje i który stanowi dlań natchnienie w odkrywaniu i realizowaniu sensu jego życia, w poszukiwaniu jego celów, w rozumieniu, jakie są jego określone dążenia. Dla nas, chrześcijan, duchem tym jest koniecznie Duch Chrystusowy. To On winien być naszym bodźcem i naszym dążeniem. To do Niego powinniśmy zmierzać. W następstwie tego również prezbiter winien żyć tą duchowością, skupioną na Chrystusie, ale z cechami szczególnymi, stosownie do własnego powołania, swej posługi i swego posłannictwa. Powinien czerpać natchnienie z Chrystusa - Sługi i Głowy Kościoła, w Jego potrójnym posługiwaniu jako Prorok, Kapłan i Pasterz, od chwili, gdy w owym potrójnym urzędzie Chrystusa prezbiter uczestniczy rzeczywiście na mocy swych święceń.

W adhortacji posynodalnej *Sacramentum caritatis*, której tematem jest Eucharystia - źródło i szczyt życia i misji Kościoła, Benedykt XVI nieustannie stawia przed naszymi oczami również prezbiterów. Kapłaństwo chrześcijańskie zostało ustanowione przez Chrystusa, który umieścił je zasadniczo w powiązaniu z Eucharystią, gdy w czasie Ostatniej Wieczerzy powiedział do swych uczniów: „To czyńcie na moją pamiątkę” (Łk 22,19; 1 Kor 11,25). Papież potwierdza, że „Eucharystia (...) konstituuje byt i działanie Kościoła” (n. 15). W tym znaczeniu jest ona ośrodkiem życia Kościoła. Również Jan Paweł II w swej encyklice *Ecclesia de Eucharistia* (2003) uczył, że „istota tajemnicy Kościoła” wyraziła się w stwierdzeniu, iż „Kościół żyje Eucharystią” (Wprowadzenie), a zatem że „Eucharystia buduje Kościół, a Kościół sprawuje Eucharystię” (n. 26). Sobór ze swej strony stwierdził: „Inne zaś sakramenty, tak jak wszystkie kościelne posługi i dzieła apostołskie wiążą się ze świętą Eucharystią i do niej zmierzają. W Najświętszej bowiem Eucharystii zawiera się całe duchowe dobro Kościoła, a mianowicie sam Chrystus, nasza Pascha i chleb żywy, który przez Ciało swoje ożywione i ożywiający Duchem Świętym daje życie ludziom...” (PO, n. 5).

Jeśli Eucharystia jest centrum życia Kościoła, powinna także kształtować duchowość wszystkich chrześcijan. Benedykt XVI stwierdza w *Sa-*

cramentum caritatis: „Eucharystia jako tajemnica, którą się żyje, udziela się każdemu z nas w takim położeniu, w jakim się znajdujemy, sprawiając, iż egzystencjalna sytuacja staje się miejscem, w którym codziennie przeżywa się nowość chrześcijańską. Skoro Ofiara Eucharystyczna karmi nas i pomnaża w nas to, co już jest dane w chrzcie, dzięki czemu wszyscy jesteśmy powołani do świętości, to teraz powinno to wypływać i ujawniać się właśnie w tych sytuacjach i stanach życia, w których każdy chrześcijanin się znajduje” (n. 79). Jednakże, dodaje Papież, „eucharystyczna forma chrześcijańskiej egzystencji objawia się bez wątpienia w szczególnie sposób w stanie kapłańskim. Duchowość kapłańska jest ze swej istoty eucharystyczna. (...) Aby nadać swojej egzystencji coraz pełniejszą formę eucharystyczną, kapłan (...) powinien zaplanować szeroką przestrzeń dla życia duchowego. Jest on wezwany, by autentycznie poszukiwał Boga, będąc równocześnie blisko ludzkich trosk. Intensywne życie duchowe pozwoli mu wejść coraz głębiej w komunię z Panem i pomoże mu dać się posiąść przez miłość Bożą, stając się jej świadkiem w każdej okoliczności, również trudnej i ciemnej” (n. 80).

„Dać się posiąść przez miłość Bożą” ma prawdziwie podstawowe znaczenie w duchowości i jest głęboko eucharystyczne. Chrześcijańskie i kapłańskie życie duchowe czerpie bowiem z osobistego i wspólnotowego oraz stale odnawianego spotkania z Jezusem Chrystusem. To mocne spotkanie polega na konkretnym i szczególnym doświadczaniu bycia zdobytym przez miłość Jezusa Chrystusa, bycia miłowanym osobiście przez Niego i w następstwie tego - stawania się zdolnym do odpowiedzenia na tę miłość. Czuć się kochanym i kochać - w tym się zawiera szczęście ludzkie.

To samo dotyczy duchowości. Dziś Eucharystia jawi się jako najlepsza sposobność do przeżywania tego żywego doświadczania Chrystusa, do spotykania się z Tym, który daje się nam bez zastrzeżeń w swym Ciele i w swej Krwi, które nam pozostawił dla naszego zbawienia. W Eucharystii On nas umiłował aż do końca i - jak to uczynił w czasie Ostatniej Wieczerzy - nauczył nas miłować naszych braci tak, jak On nas umiłował, szczególnie najbiedniejszych i cierpiących: „Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13,34-35).

Jak widzieliśmy, Papież zachęca każdego prezbitera do „zaplanowania szerokiej przestrzeni dla życia wiecznego”, do stawania się „autentycznym poszukiwaczem Boga”. Do „poszukiwania Boga” nie tylko w znaczeniu dążenia do lepszego teoretycznego poznawania Boga, ale przeżywania żywego i głębokiego doświadczenia Boga. Jeśli brakuje tego doświadczenia, którego powinno się szukać już w okresie seminaryjnym i nieustannie odnawiać w posłudze kapłańskiej, kapłan będzie miał ogromne trudności w przeżywaniu swego powołania i misji. Bóg nie może być tylko jakąś oderwaną ideą, nauką, programem życia - musi być przede wszystkim Kimś, z kim pozostaję w silnym związku osobistym i pełnym przyjaźni, synowskim, dojrzałym i odpowiedzialnym, w związku przymierza i bezwarunkowego zaangażowania w misję zbawiania ludzkości. Dlatego Papież stwierdza, że kapłan winien „autentycznie poszukiwać Boga, będąc równocześnie blisko ludzkich trosk”. Kapłan i Jezus Chrystus razem oddają się bez zastrzeżeń zbawieniu ludzi. Obok siebie idą w misji. Tak jak Jezus spędzał całe noce na modlitwie razem z Ojcem, rozmawiając z Nim z pewnością o przebiegu swej misji na tym świecie, tak samo powinien postępować kapłan. To stałe odnoszenie się do Boga i z drugiej strony jednocześnie całkowite oddawanie się misji dla ludzi, nawet gdyby miało to kosztować życie, jawi się jako głęboko eucharystyczne. To w szkole Eucharystii kapłan umacnia się w tej wędrówce przez życie duchowe i duszpasterskie.

W efekcie Papież oświadcza: „...zalecam kapłanom «codzienną celebrację Mszy św., również wtedy, gdy nie uczestniczą w niej wierni»” (n. 80). Oczywiście zawsze, jeśli jest to możliwe, będzie najlepiej sprawować Mszę z udziałem wiernych. Zalecał to z mocą Sobór Watykański II a Benedykt XVI potwierdza to, utożsamiając się z tym, co przyznali ojcowie synodalni, to znaczy: „Ojcowie synodalni stwierdzili oraz potwierdzili dobroczynny wpływ, jaki miała na życie Kościoła reforma liturgiczna podjęta przez Sobór Watykański II” (n. 3). Ale Papież opiera swe zalecenie w sprawie codziennej Mszy św. także bez udziału wiernych na tej argumentacji, że odpowiada to „przede wszystkim obiektywnie nieskończonej wartości każdej celebracji eucharystycznej”. Rzeczywiście, Msza Święta jest zawsze działaniem, które ogarnia wszystkich, także w wymiarze uniwersalnym, a nawet eschatologicznym, tak iż nawet w przypadku fizycznego braku

wiernych nadal jest ona zasadniczo wspólnotowa, zawierając w sobie całe Mistyczne Ciało Chrystusa, jakim jest Kościół. Codzienna celebra ma ponadto „szczególną skuteczność duchową, ponieważ Msza św., przeżywana z wiarą, kształtuje człowieka w najgłębszym znaczeniu tego słowa, sprzyja bowiem upodobnieniu się do Chrystusa oraz utwierdza kapłana w jego powołaniu” (n. 80). Co więcej, sprawowanie Mszy Świętej winno być niejednym z licznych działań w ciągu dnia, ale raczej centralnym momentem, najważniejszą czynnością posługi kapłańskiej. Na świecie nie dzieje się żadne inne większe wydarzenie, bardziej znaczące, bardziej wciągające, bardziej zbawcze, bardziej przemieniające i ożywiające, bardziej miłosierne wobec nędzy ludzkiej niż sprawowanie Eucharystii, która uobecnia się w historii, odnawiając w ten sposób za każdym razem jedyną i paschalną ofiarę Jezusa Chrystusa, złożoną Ojcu za nasze zbawienie.

Jeśli Msza Święta stanowi po wszystkie dni najważniejsze działanie historii ludzkiej, to jej sprawowanie winno się dokonywać z największą godnością i uwagą. Benedykt XVI pisze: „W liturgii jaśnieje tajemnica paschalna, poprzez którą sam Chrystus pociąga nas do siebie i wzywa do komunii. (...) Dociera do nas prawda o miłości Boga w Chrystusie (...), fascynuje nas i porywa, odrywając od nas samych i pociągając ku naszemu prawdziwemu powołaniu: ku miłości” (n. 35). To wszystko jest działaniem Boga. Obecnie, „skoro liturgia eucharystyczna jest ze swej istoty *actio Dei*, która włącza nas w Jezusa poprzez Ducha, to jej fundament nie zależy od naszego upodobania i uczestniczenie w niej nie może być poddane presji chwilowej mody” (n. 37). Mając to na uwadze zrozumiała staje się doniosłość „wiernego posłuszeństwa wobec norm liturgicznych w całej ich spójności, ponieważ to właśnie ten sam, od dwóch tysięcy lat, sposób celebrowania zapewnia życie wiary wszystkim wierzącym” - podkreśla Papież (n. 38) i dodaje: „Czułość i posłuszeństwo wobec właściwej struktury obrzędu wyrażają zrozumienie charakteru Eucharystii jako niewysłowionego daru i objawiają wolę celebransu przyjęcia tegoż daru w posłusznej wdzięczności” (n. 40).

Duchowość eucharystyczna, która winna stanowić główną oś duchowości kapłańskiej, oprócz godnego sprawowania Eucharystii, umacnia się w pobożności eucharystycznej, która w nawiedzaniu i adoracji Najświętszego Sakramentu w tabernakulum w ciągu dnia znajduje jeden ze swych

najbardziej tradycyjnych przejawów, potwierdzony przez przykłady licznych świętych mężczyzn i kobiet. Zaprawdę, godziny spędzone przed Najświętszym Sakramentem należą do najcenniejszych w życiu prezbitera. My wszyscy uczymy się tego już od czasów seminaryjnych. Chodzi o nieocenioną możliwość przeżywania długich chwil na modlitwie i osobistym spotkaniu z Panem. Wiemy, że w ostatnich dziesięcioleciach, wraz z reformą liturgiczną, przeprowadzoną przez Sobór Watykański II, niekiedy nie rozumie się dobrze związku między odprawianiem Mszy św. a adoracją eucharystyczną. Papież wspomina o tym niezrozumieniu i prostuje je, stwierdzając: „W początkach reformy liturgicznej wewnętrzny związek pomiędzy Mszą św. a adoracją nie był niekiedy postrzegany wystarczająco jasno. Rozprzestrzeniane wówczas zarzuty miały źródło w założeniu, że Chleb eucharystyczny miał być nam dany nie dla kontemplacji, ale dla spożywania. W rzeczywistości, w świetle doświadczenia modlitwy Kościoła okazuje się, że takie przeciwstawienie jest pozbawione jakiegokolwiek fundamentu. (...) adoracja eucharystyczna nie jest niczym innym jak tylko oczywistym rozwinięciem celebracji eucharystycznej, która sama w sobie jest największym aktem adoracji Kościoła. Przyjęcie Eucharystii oznacza postawę adoracji wobec Tego, którego przyjmujemy” (n. 66).

Innym elementem eucharystycznym jest dar bez reszty, jaki Chrystus czyni z samego siebie dla życia świata. „To jest Ciało moje, które za was będzie wydane (...). Ten kielich to Nowe Przymierze we Krwi mojej, która za was będzie wylana” (Łk 22,19-20). W ten sposób Jezus w Eucharystii Ostatniej Wieczerzy zapowiada dar ze swego życia na krzyżu. Oddaje się nam całkowicie: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15,13). Za każdym razem, gdy prezbiter sprawuje Eucharystię, uczy się od Chrystusa oddawania swego życia bez zastrzeżeń, za zbawienie ludzkości. To całkowite oddanie, które staje się możliwe przez narastające kształtowanie się z Jezusem Chrystusem, zmarłym i zmartwychwstałym, podtrzymuje i żywi w kapłanie również charzmat celibatu.

W Eucharystii Chrystus rozdziela Chleb życia, którym jest On sam, umarły i zmartwychwstały. Jest to prawdziwy Chleb, którego głęboki głód odczuwa każdy człowiek. Wszyscy zostaliśmy stworzeni do wspólnoty z życiem Bożym Trójcy Przenajświętszej. Jest to życie w miłości, gdyż Bóg jest

miłością. Kochać i być kochanym. Chleb eucharystyczny stanowi próbę i dar owej miłości Bożej. Zarazem jednak przypomina nam, że na tym świecie chleb materialny, niezbędny do przeżycia, nie jest rozdzielany sprawiedliwie i po bratersku. Co więcej, wielu ludzi cierpi głód, umiera z głodu. Konkretna i skuteczna solidarność z ubogimi stanowi formę niezbędnej spójności dla tych, którzy biorą udział w Eucharystii. Papież powiada: „Nasze wspólnoty, gdy celebrują Eucharystię, powinny być coraz bardziej świadome, że ofiara Chrystusa jest dla wszystkich i dlatego Eucharystia przynagla każdego weń wierzącego, by stawał się „chlebem łamanym” dla innych, a więc by angażował się na rzecz świata bardziej sprawiedliwego i braterskiego. Myśląc o rozmnożeniu chleba i ryb, winniśmy rozpoznać, że Chrystus nadal, również i teraz, wzywa swych uczniów, by osobiście się angażowali: „Wy dajcie im jeść» (Mt 14,16)” (n. 88).

W tej rozległej wizji Eucharystii, postrzeganej jako „chleb łamany za życie świata”, Benedykt XVI zachęca nas, abyśmy pozwalali się włączać stale i na nowo w budowanie świata prawdziwego pokoju, opartego na „sprawiedliwości, pojednaniu i przebaczeniu” (n. 89), ale także świata, który stara się „na trwałe wydobyć z nędzy niezliczone rzesze ubogich” (n. 90).

I wreszcie trzeba pamiętać, że „Kościół autentycznie eucharystyczny jest Kościołem misyjnym” (n. 84). Eucharystia pobudza prezbitera do bycia misjonarzem. Niektórzy udają się na misje „ad gentes”. Wszyscy jednak są wezwani do bycia misjonarzami wśród ludzi swej parafii i swej diecezji. Misjonarzami w ścisłym znaczeniu tego słowa, to znaczy osobami, które postanawiają wyjść i iść na spotkanie ludzi, zwłaszcza na spotkanie katolików, którzy oddalili się. Jest to rozległe pole działania misyjnego. Żniwo dojrzało i istnieje prawdziwe ryzyko, że może zostać stracone. Dziś Kościół na nowo uświadamia sobie, że tylko prawdziwa misyjność będzie mogła go odnowić. Papież pisze: „Nie możemy bowiem zatrzymać dla siebie miłości, którą celebруем w tym sakramencie. Domaga się ona ze swej natury, by była przekazywana wszystkim. To, czego świat potrzebuje, to miłość Boga, spotkanie z Chrystusem i wiara w Niego. Dlatego Eucharystia jest nie tylko źródłem i szczytem życia Kościoła, ale również jego misji. (...) Nie możemy przystępować do stołu eucharystycznego bez włączenia się w dynamikę misji, która bierze początek w samym Sercu Boga i zmierza do tego, by objąć wszystkich ludzi. Dlatego

częścią konstytutywną eucharystycznej formy egzystencji chrześcijańskiej jest duch misyjny” (n. 84).

Są to niektóre elementy, zawarte w *Sacramentum caritatis*, które stanowią część prawdziwej duchowości kapłańskiej. W ten sposób Benedykt XVI okazuje jeszcze raz swoją miłość i swoją bliskość kapłanom.

Thum. Krzysztof Gołębiowski (KAI)

EPISKOPAT POLSKI

NADPRZYRODZONY KRWIOBIEG MIŁOŚCI SŁOWO BISKUPÓW POLSKICH W SPRAWIE PRZESZCZEPIANIA NARZĄDÓW (na niedzielę 23 września 2007 r.)

Umiłowani w Panu Siostry i Bracia

1. Ostatnie słowa dzisiejszej Ewangelii są jednoznaczne i wymagające: „Nie możecie służyć Bogu i mamonie” (Łk 16, 13). Co to znaczy? To znaczy, że albo w życiu opowiadamy się po stronie Boga i miłości, albo po stronie przemijających dóbr tego świata. Każdy z nas pragnie ocalić swoje życie, swój los. Możemy to uczynić w sposób egoistyczny, zabezpieczając sobie jak najwięcej „mamony”.

Ale przecież wcześniej czy później musimy się z tą tak zwaną „mamoną” rozstać. Co wtedy pozostanie? Wtedy pozostanie miłość. Wtedy pozostanie to, co uczyniliśmy z naszym życiem, z naszym dziedzictwem, z naszą majątnością.

Dzisiaj w sposób przejmujący możemy zapytać o to, co chcemy uczynić z naszym ciałem, stanowiącym w pewnym sensie naszą „własność”, naszą majątność. Czy i w tym wypadku chcemy kierować się miłością? Czy chcemy do końca uczynić z naszego życia dar dla innych – dla bliźnich i dla Boga?

2. Przykazanie miłości Boga i bliźniego (Mt 22, 34-40) było zawsze dla uczniów Chrystusa naczelną normą postępowania w relacjach międzyludzkich. Wyznawcy Chrystusa, idąc za wskazaniem Mistrza, w różny sposób wyrażali swoją miłość do bliźnich dostarczając im pożywienia, ubrania, dachu nad głową oraz zapewniając opiekę chorym (por. Mt 25, 31-46).

Bezcenną formą spieszenia z pomocą drugiemu człowiekowi jest ratowanie zagrożonego życia, co wiąże się z gotowością do poświęcenia nawet swojego życia. Przykładem heroicznym jest św. Maksymilian Maria Kolbe, który oddał swoje życie za drugiego człowieka w obozie koncentracyjnym w Auschwitz. Jego ofiara była wynikiem jednoznacznej odpowiedzi na wezwanie Chrystusa: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13).

W naszych czasach pojawiły się jednak niespotykane dotąd możliwości ratowania zagrożonego życia ludzkiego. Dzięki osiągnięciom w dziedzinie medycyny i techniki stało się możliwe ratowanie życia przez przeszczepianie organów ludzkich.

Decyzja oddania własnego narządu, np. nerki, czy zgoda na pobranie organów z ciała zmarłej bliskiej osoby nie jest łatwa. Jednak od tej decyzji często zależy uratowanie czyjegoś życia. Sługa Boży Ojciec Święty Jan Paweł II w Encyklice *Evangelium vitae* napisał, że na heroizm naszej codzienności „składają się małe lub wielkie gesty bezinteresowności, umacniające autentyczną kulturę życia. Pośród tych gestów na szczególne uznanie zasługuje oddawanie organów, zgodnie z wymogami etyki, w celu ratowania zdrowia, a nawet życia chorym, pozbawionym niekiedy wszelkiej nadziei” (nr 86).

Ponad milion ludzi na świecie, a kilkanaście tysięcy w Polsce, żyje dziś dzięki temu, że ktoś wielkodusznie wyraził zgodę na pobranie jego organów (nerki, serca, wątroby) w sytuacji, gdy nastąpiła gwałtowna śmierć na skutek wypadku. Uratowani w taki sposób pacjenci wyznają, że w duchu wdzięczności modlą się codziennie za dusze swoich dawców.

3. Bez możliwości pozyskiwania organów, medycyna transplantacyjna nie może pomagać ludziom chorym. Jej dokonania zależą od postaw poszczególnych ludzi, a także od zrozumienia wagi problemu przez społeczeństwo i od tworzenia atmosfery zaufania. Wydarzenia, które podważają to zaufanie powodują spadek liczby przeszczepów, a w konsekwencji przyczyniają się do śmierci kolejnych osób, które mogłyby żyć.

Na uznanie zasługuje fakt, że lekarze transplantolodzy, świadomi trudnych problemów związanych z realizowaniem misji ratowania życia ludzkiego, starają się różnymi drogami docierać do społeczeństwa, by przełamywać bariery niewiedzy i nieufności. Przypominają zarazem o obowiązującej zawsze zasadzie obrony życia – zarówno dawcy, jak i biorcy. Starania te wspierają aktywnie również stowarzyszenia pacjentów, którzy żyją dzięki przeszczepom organów. Przeszczepy popiera także Kościół katolicki, który swoje stanowisko w tej sprawie wyraża nie tylko w nauczaniu Ojca Świętego, ale również w kolegialnych wypowiedziach biskupów. Należy przypomnieć, że Biskupi polscy już się wypowiedzieli na ten temat, np. w Komunikacie z 18 marca 1995 roku apelowali o chrześcijańską miłość do ludzi potrzebujących przeszczepu. Z kolei w Liście pasterskim przed Międzynarodowym Kongresem Eucharystycznym we Wrocławiu w 1997 roku prosili, aby jednym

z „darów kongresowych” było powiększenie szeregów honorowych dawców krwi, która będzie ratować życie ciężko chorym ludziom. Biskupi wyrazili też nadzieję, że będą odważni ludzie, którzy podejmą decyzję, by po śmierci ich organy wewnętrzne były przeznaczone na przeszczepy dla innych. W tym Liście wyrazili przekonanie, że „każde przetoczenie krwi do żył drugiego człowieka czy przeszczep wewnętrznego organu ciała” będą „znakiem nadprzyrodzonego krwiobiegowi miłości ożywiającej Kościół Jezusa Chrystusa”. Dziś, słowa te stały się szczególnie aktualne i zobowiązujące.

4. W swoim nauczaniu Kościół podkreśla, że ciało zmarłego człowieka należy się szacunek, pobranie zaś narządu po śmierci człowieka nie narusza jego godności ani żadnych praw osoby ludzkiej. Według aktualnego stanu wiedzy medycznej, podstawą do stwierdzenia śmierci człowieka jest ustanie wszelkiej aktywności mózgowej. Jednocześnie Kościół apeluje, aby w rozwiązywaniu tego doniosłego problemu były respektowane normy etyczne i medyczne.

Sługa Boży Ojciec Święty Jan Paweł II mówił, że „należy zaszcześcić w sercach ludzi, zwłaszcza młodych, szczerze i głębokie przekonanie, że świat potrzebuje braterskiej miłości, której wyrazem może być decyzja o darowaniu narządów” (Przemówienie do uczestników Światowego Kongresu Towarzystwa Transplantologicznego, Rzym 2000).

Zachęcamy zatem wiernych, aby deklarowali wolę przekazania po śmierci swoich narządów do przeszczepienia. Rodziny osób tragicznie zmarłych prosimy, by w swoim bólu i smutku nie zapomniały, że organy wewnętrzne pobrane od ich bliskich mogą uratować życie chorym czekającym na transplantację. Ich decyzja może sprawić, że ktoś inny będzie cieszył się życiem, obchodząc co roku swoje „drugie urodziny”. W sposób szczególnie apelujemy do ludzi mediów, aby w poczuciu odpowiedzialności współtworzyli właściwy klimat sprzyjający lepszemu zrozumieniu tych trudnych spraw i kształtowaniu postaw otwartych na pomoc człowiekowi cierpiącemu i potrzebującemu.

Śludze Bożemu Janowi Pawłowi II jesteśmy bardzo wdzięczni, że przez swoje nauczanie uwrażliwił nas na trudne sprawy przeszczepów organów i pomógł w podejmowaniu trudnych decyzji. Realizując jego duchowy testament pragniemy zachęcić wiernych do odważnego dzielenia się swoim życiem i pomagania tym ludziom, którzy znaleźli się w niebezpieczeństwie śmierci.

Za siedem dni rozpoczniemy kolejny Tydzień Miłosierdzia w Kościele w Polsce. Niech ten tegoroczny Tydzień uwrażliwi nas w sposób szczególny na sprawę darowania naszych organów, by ratować życie innych.

Maryja, Uzdrowicielka Chorych, niech wyprasza nam u Pana łaskę wrażliwości na te ważne sprawy ratowania życia ludzkiego i niech pogłębia naszą „wyobraźnię miłosierdzia” w stosunku do ludzi dotkniętych ciężką chorobą i stygmatem cierpienia. Nasza ewangeliczna postawa niech będzie dla nich nowym znakiem nadziei.

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi

Jasna Góra, 25 sierpnia 2007 r.

JAN PAWEŁ II
- OBROŃCA GODNOŚCI CZŁOWIEKA
LIST EPISKOPATU POLSKI NA VII DZIEŃ PAPIESKI
W OJCZYŹNIE

*„Nie dał nam Bóg ducha bojaźni,
ale mocy i miłości, i trzeźwego myślenia”*
(2 Tm 1,7)

Umiłowani w Panu Siostry i Bracia!

1. Nowy wiek – czas troski o godność człowieka

W najbliższą niedzielę, 14 października, Polacy będą dziękować Panu Bogu za Osobę Jana Pawła II. Będzie to już VII Dzień Papieski. Zaczęliśmy świętować ten dzień dziękczynienia, gdy był jeszcze z nami; gdy na początku nowego wieku wezwał nas: „Skierujmy zatem spojrzenie w przyszłość... Przebacząca miłość zapowiada nadejście nowych niebios i nowej ziemi. Niech zatem ożywi się wiara i wzrosnie nadzieja, niech miłość podejmuje wciąż nowe dzieła, aby z nową energią dawać chrześcijańskie świadectwo w świecie następnego tysiąclecia” (bull *Incarnationis misterium* z 29 XI 1998, 11). Z pierwszym więc rokiem nowego wieku i tysiąclecia podjęliśmy tę inicjatywę, aby spełnić to papieskie wezwanie. Towarzyszyły nam hasła, które ukazywały postać Jana Pawła II – papieża czasu przełomów, świadka nadziei, apostoła jedności, pielgrzyma pokoju, orędownika prawdy, sługi miłosierdzia. Wszystkie te tytuły miały swe odniesienie do problemów ludzi aktualnie żyjących na ziemi. W tym roku pragniemy dodać do nich kolejny: obrońca godności człowieka.

Swoją pierwszą encyklikę papież Jan Paweł II rozpoczął od słów: „Odkupiciel człowieka Jezus Chrystus jest Ośrodkiem wszechświata i historii” (RH 1). Ale jakie to ma znaczenie dla człowieka, dla jego godności? Oto Bóg, który Syna swego dał, a który stał się Człowiekiem, upomniał się o godność człowieka. Groźne ideologie nazizmu i komunizmu usiłowały usunąć Boga z życia ludzi, jednocześnie brutalnie uderzając w godność człowieka. Pomimo odrzucenia tych ideologii, godność człowieka także dziś wielorako jest zagrożona. Nadal bowiem zabija się nienarodzonych, a eutanazję chce się uczynić obowiązującym prawem. W cytowanej już bulli na początek nowego wieku Jan Paweł II mówi o innych jeszcze zagrożeniach: „Szczególnie potrzebnym dziś znakiem

miłosierdzia Bożego jest miłość, która otwiera nam oczy na potrzeby ludzi żyjących w nędzy i zepchniętych na margines społeczny. Zjawiska te ogarniają znaczną część społeczeństwa i rzucają cień śmierci na całe narody. Ludzkość zmagają się z nowymi formami niewolnictwa, bardziej podstępny niż znane w przeszłości; dla zbyt wielu ludzi wolność pozostaje pustym słowem. Niemalże krajów, zwłaszcza najuboższych, dźwiga ciężar zadłużenia, które przybrało takie rozmiary, że jego spłata stała się praktycznie niemożliwa” (IM 12). To wszystko narusza fundamentalne prawo człowieka do jego godności. Dlatego tegoroczny Dzień Papieski pragniemy przeżywać pod hasłem: „Jan Paweł II - obrońca godności człowieka”.

2. Chrystusowa służba wzorem dla człowieka

Umilowani w Panu! Wróćmy do odczytanego dziś słowa Bożego. Chrystus wskazuje w Ewangelii na postawę służby, która jest dla człowieka najważniejszą formą działania: „Studzy nieużyteczni jesteśmy, wykonaliśmy to, co powinniśmy wykonać” (Łk 17,10). Postawa służby i świadomość godności nie kłócą się ze sobą. Chrystus przyszedł, aby służyć i dać swoje życie dla naszego zbawienia (por. Mt 20,28). Jego zaś Matka nazwała się Służebnicą Pańską (por. Łk 1, 38).

Przed kolejną rocznicą wyboru Jana Pawła II na Stolicę Piotrową przypominamy sobie Jego wzór - Jego postawę służby. Mycie nóg i całowanie ich podczas Mszy świętej Wieczerzy Pańskiej było Jego stałą papieską praktyką. A Jego stosunek do chorych, niepełnosprawnych, ludzi pokrzywdzonych - któż z nas o tym nie pamięta? Może zaskoczy nas tegoroczny plakat Dnia Papieskiego: Jan Paweł II rozmawia w więziennej celi, z ogromnym szacunkiem dla ludzkiej godności człowieka, z tym, który chciał go zabić. Kardynał Stanisław Dziwisz w swej książce pt. „Świadek” napisał, że niedoszły zabójca nie prosił o przebaczenie, ale miał tylko jedno pytanie do Papieża: „Dlaczego Ty żyjesz?” (s. 129). Nawet takie postawy ludzkie, choćby najbardziej trudne do zrozumienia, nie zwalniają nas z troski o ludzką godność każdego człowieka - nawet tego, który nas skrzywdził. W takim kontekście Jan Paweł II - jawi się jako obrońca godności człowieka.

3. Odwaga w obronie ludzkiej godności

W trudnym zmaganiu o godność człowieka umacnia nas św. Paweł, który w czytanim dziś 2. Liście do Tymoteusza zapewnia nas: „Nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości oraz trzeźwego myślenia” (2 Tm 1,7). Niech te słowa Apostoła narodów będą źródłem nadziei dla wszystkich, którzy nie wątpią w słuszność takiej postawy. Żyjemy bowiem w czasach opanowanych

przez ducha konkurencji; sumienie nie zawsze kontroluje komercyjny charakter mediów; emocje nieraz paraliżują sposób widzenia przeciwnika politycznego. Co więcej, dostrzegamy nawet brak opanowania i ewangelicznego ducha w postawach uczniów Chrystusa! Skomplikowane ludzkie reakcje nie mogą jednak naruszać godności człowieka. Moc miłości i trzeźwe myślenie pomogą nam w zmaganiu o godność człowieka, społeczeństwa i narodu, a także o godność rodziny ludzkiej.

4. Istota Dnia Papieskiego

Drodzy w Panu! To już za tydzień będziemy świętować w Kościele w Polsce i w wielu miejscach na świecie kolejny Dzień Papieski. Podczas Mszy Świętych, czuwań modlitewnych, nabożeństw będziemy zanosili błagania o rychłą kanonizację Sługi Bożego Jana Pawła II. Spotkanie z ambitną kulturą: koncerty, spektakle teatralne, sympozja pomogą nam zgłębić życie tego człowieka, którego dał nam Pan na nasze czasy. Dzięki zaangażowaniu coraz większej liczby ludzi dobrej woli - w tym radia, telewizji i prasy - Dzień Papieski zamienia się w tydzień przeżyć i pogłębionej refleksji.

On sam, Jan Paweł II, przemawiając do nas wielokrotnie w tym Dniu, wyrażał radość z powstania Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Serdecznie zachęcamy wszystkich, by w najbliższą niedzielę zechcieli wesprzeć swymi ofiarami tę cenną inicjatywę polskich biskupów. Fundacja bowiem obejmuje pomocą stypendialną ponad 1700 uczniów i studentów. Zdolni młodzi ludzie, pochodzący ze wsi i małych miast, objęci są programem edukacyjno-wychowawczym. Obok pomocy finansowej i formacji duchowo-religijnej poznają oni w czasie wakacji wielkie ośrodki miejskie, zwłaszcza uczelnie, by w przyszłości podjąć w nich studia. Wielu naszych stypendystów, po zdaniu matury już je podjęło. Poznali już Kraków, Warszawę, Trójmiasto, Poznań, a w tym roku byli we Wrocławiu. Wnikając w historię i w aktualną rzeczywistość Ojczyzny, spotykają się z ludźmi o ukształtowanym etosie patriotycznym i humanistycznym. Staje się to możliwe dzięki zbiorce ofiar pieniężnych, którą w przyszłą niedzielę przeprowadzą młodzi dla młodych. Dzięki naszej ofiarności rozwijają się wielkie talenty i realizują najszybsze marzenia, a naród zyskuje wielu młodych ludzi, znakomicie wykształconych, dobrze przygotowanych do czekających ich zadań.

5. Obrona życia obroną godności człowieka

Drodzy Bracia i Siostry! Tegoroczne hasło Dnia Papieskiego przypomina nam determinację, z jaką Jan Paweł II bronił godności każdego człowieka. Pro-

gram tej obrony nakreślił już w swej pierwszej encyklice o Jezusie Chrystusie Odkupicielu człowieka. Godność człowieka, zagrożoną przez materializm praktyczny i cywilizację śmierci, ukazywał w swoim nauczaniu i całą swoją postawą. Bronił życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci. Na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych upominał się o godność każdego człowieka i narodów najbardziej zagrożonych. Jest to program pracy Kościoła, gdyż człowiek jest jego drogą. Dlatego w encyklice *Evangelium vitae* Ojciec Święty napisał: „Każde zagrożenie godności i życia człowieka głęboko wstrząsa samym sercem Kościoła, dotyka samej istoty jego wiary w odkupieńcze wcielenie Syna Bożego i przynagla Kościół, by pełnił swą misję głoszenia Ewangelii życia całemu światu i wszelkiemu stworzeniu” (EV 3).

Nie tylko wierzący, ale także wielu ludzi dobrej woli idzie w ślady Ojca Świętego i broni godności człowieka, broniąc jego życia od poczęcia aż do naturalnej śmierci. Dlatego także w tym roku na Zamku Królewskim w Warszawie, w przeddzień Dnia Papieskiego, zostaną wręczone nagrody tym, którzy troszczą się o godność człowieka w duchu papieskiego nauczania.

6. Chrześcijańskie świadectwo

Umiłowani w Panu! Święty Paweł zwracając się do swojego umiłowanego ucznia Tymoteusza, woła dziś do nas wszystkich: „Nie wstydź się zatem świadectwa Pana naszego, (...) weź udział w trudach i przeciwnościach znoszonych dla Ewangelii według danej mocy Boga” (2 Tm 1,8). Drogę ku realizacji tego zadania wyznaczył nam Jan Paweł II – obrońca godności człowieka! Jako Jego pokolenie, podejmiemy i prowadźmy nadal Jego zmagania o godność człowieka, stworzonego na Obraz Boga i odkupionego przez Mękę, Śmierć i Zmartwychwstanie Chrystusa.

W uroczystość Jasnogórskiej Królowej Polski błogosławimy wszystkim Rodakom:

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi Polscy

Jasna Góra, 26 sierpnia 2007 r.

List ten – decyzją Księży Biskupów – ma zostać odczytany z ambon w niedzielę 7 października br.

Źródło: http://kuria.lublin.pl/www/List_Episkopatu_Polski

BISKUP SIEDLECKI

SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO DOTYCZĄCE NOWEGO GMACHU I KATOLICKIEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO W SIEDLCACH

Drodzy Diecezjanie!

Zbliża się do końca budowa gmachu dydaktycznego I Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Św. Rodziny w Siedlcach, przy ul. Bpa I. Świrskiego 54, realizowana przez Diecezję Siedlecką przy wydatnej pomocy finansowej Unii Europejskiej. W dziesiątym roku funkcjonowania szkoły, w dniu 29 października 2007 r. dokona się uroczyste poświęcenie nowych pomieszczeń, a następnie przeniesienie szkoły z dotychczasowej siedziby w podziemiach kościoła św. Józefa.

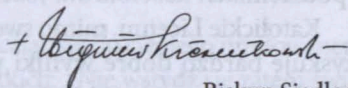
Katolickie Liceum, mimo swego stosunkowo krótkiego okresu istnienia, uzyskuje bardzo dobre wyniki wychowawczo-dydaktyczne; świadectwo dojrzałości otrzymało już 505 absolwentów. O poziomie nauczania w szkole świadczy fakt, że w minionym roku szkolnym maturę zdali wszyscy abiturienti. Obecnie w liceum uczy się 312 uczniów w 11 klasach na trzech poziomach. Katolickie Liceum oferuje swym uczniom rozszerzony program nauczania, proponując oprócz ramowego programu nauczania obowiązującego w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzone przez pracowników naukowych wyższych uczelni takie zajęcia jak: filozofię, bankowość, edukację medialną, warsztaty dziennikarskie, wiedzę europejską.

Misją Kościoła jest ewangelizacja. Szkoła katolicka włącza się w tę misję Kościoła, dążąc do kształtowania młodego człowieka w oparciu o Chrystusa, który stanowi centrum chrześcijańskiej wizji rzeczywistości. W dokumencie Kongregacji do Spraw Edukacji Katolickiej pt. „Szkoła Katolicka” – czytamy: „Szczególnym zadaniem szkoły katolickiej jest zmierzanie do zapewnienia syntezy między kulturą i wiarą oraz wiarą i życiem” (n. IV, 37).

Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Św. Rodziny w Siedlcach traktuje formację chrześcijańską i wychowanie priorytetowo. Czerpiąc wzór ze Św. Rodziny, szkoła troszczy się o rodzinną atmosferę, przenikniętą życzliwością i otwartością. Dba o to, aby relacje rodzice, nauczyciele i uczniowie, były

przeniknięte niepowtarzalnym i indywidualnym charakterem wzajemnych odniesień w duchu miłości chrześcijańskiej. Realizacji ewangelizacyjnej misji szkoły służą liczne wydarzenia szkolne: cotygodniowa szkolna Eucharystia, rekolekcje, dni skupienia, wyjazdy formacyjne, pielgrzymki, spotkania modlitewne, w których uczestniczą zarówno nauczyciele, jak i uczniowie.

Wobec wielu wyzwań współczesnego świata, wzrastającego zeświecczenia, zadaniem wszystkich wierzących jest tworzenie i troska właśnie o takie miejsca, jak katolickie szkoły, w których dzieci i młodzież, oprócz solidnej wiedzy, będą kształtowały swoje postawy w oparciu o Chrystusa. Urządzenie szkoły w nowych warunkach lokalowych wymaga wielu środków finansowych. Zwracam się z prośbą o ofiarę na tacę w niedzielę, dnia 23 września br. (lub kolejną najbliższą) na ten cel. Za złożone ofiary składam serdeczne „Bóg zapłać”. Społeczność szkolna I KLO pamięta o swoich dobroczyńcach w modlitwie, szczególnie w każdy czwartek o godz. 11, podczas szkolnej Eucharystii, w której uczestniczą uczniowie, wychowawcy i pracownicy szkoły.

+

Biskup Siedlecki

Siedlce, 8 września 2007 r.

Do wykorzystania w ramach ogłoszeń duszpasterskich w niedzielę 16 lub 23 września 2007. Tacę składamy do Kurii Diecezjalnej do 15 października 2007.

**SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO
ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO
Z OKAZJI 25 ROCZNICY KORONACJI
OBRAZU MATKI BOŻEJ W WOLI GUŁOWSKIEJ**

Drodzy Diecezjanie!

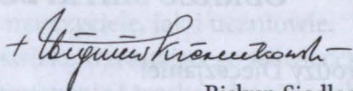
Nasza Diecezja świętuje w tym roku 25-lecie koronacji obrazu Matki Bożej w Woli Gułowskiej. Jest to jedno z ważnych Sanktuariów Maryjnych, wokół którego skupiają się pobożność i umiłowanie Ojczyzny. Lud Podlaski widział tu przez wieki ostoję swojej tożsamości. Tutaj, w czasie prześladowań, znajdowali schronienie unicy pielgrzymujący licznie do tego Sanktuarium. W czasie zmagañ powstańczych było ono obiektem natężonej ofensywy zaborcy, a jednocześnie miejscem oparcia dla powstańców. Ojcowie Karmelici, kustosze Sanktuarium, ponieśli konsekwencje wiernej służby Bogu i Ojczyźnie – byli wówczas zmuszeni do opuszczenia tego miejsca przez władze carskie. W nowszych czasach kościół i klasztor stały się świadkami walk z okupantem w czasie kampanii wrześniowej 1939 r. Żołnierze polscy, pod wodzą gen. Franciszka Kleeberga, toczyli tu zacięte boje, które stanowiły ostatni etap bitwy pod Kockiem. Z tego powodu Bazylika w Woli Gułowskiej nosi miano żołnierskiego Sanktuarium i jest symbolem skupiającym nasze uczucia patriotyczne i pragnienia pokoju.

Koronacja obrazu Najświętszej Maryi Panny w dniu 5 września 1982 r. była owocem wcześniej czynionych wysiłków i zabiegów, poczynawszy od XVII w. Fakt, że została dokonana za pontyfikatu Jana Pawła II, przez Ks. Kard. Józefa Glempa Prymasa Polski, na zaproszenie ówczesnego ordynariusza siedleckiego Ks. Biskupa Jana Mazura, jest wielkim darem Boga w historii naszej Diecezji. Papieskie korony, pobłogosławione przez Papieża Polaka stanowią opatrnościowy znak Bożej opieki nad dziejami naszego ludu.

Mając na uwadze doniosłość tego Sanktuarium w dziejach naszej Diecezji zapraszam do udziału w uroczystościach, które odbędą się 8 września w Woli Gułowskiej w połączeniu z tradycyjnymi już Dożynkami Diecezjalnymi. Zachęcam również do częstego pielgrzymowania do tego miejsca, do modlitwy przed Maryją, Królową Pokoju naszych ziem, jak Ją nazwał Ksiądz Prymas, który podczas uroczystości koronacji obrazu tak się modlił: Daj,

Matko Najświętsza z Woli Gułowskiej, abyśmy w naszym pokoleniu mogli Ciebie zawsze błogosławić w świętym pokoju.

Wszystkim pielgrzymującym do Sanktuarium w Woli Gułowskiej z serca błogosławie.

Biskup Siedlecki

Siedlce, 29 sierpnia 2007 r.

Do wykorzystania w ramach ogłoszeń duszpasterskich w niedzielę 2 września 2007

SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO W SPRAWIE POMOCY POSZKODOWANYM

Drodzy Diecezjanie!

W ostatnich tygodniach środki masowego przekazu donosiły o różnych tragediach w naszym kraju i poza jego granicami, w których wielu ludzi zostało poszkodowanych.

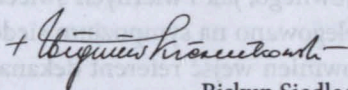
Caritas Polska oraz archidiecezjalne oddziały *Caritas* włączyły już się w niesienie pomocy mieszkańcom wsi w okolicach Częstochowy, dotkniętym klęską żywiołową, poprzez dostarczenie im lekarstw, żywności i odzieży. W tej tragedii ucierpiało prawie sto rodzin, które straciły dach nad głową, warsztaty pracy oraz dorobek całego swojego życia.

Dlatego też zwracam się do Was, Drodzy Diecezjanie, aby i nasz wspólnota diecezjalna włączyła się w ogólnopolską akcję niesienia pomocy potrzebującym.

Proszę, aby Księża Proboszczowie zorganizowali zbieranie ofiar do puszek w niedzielę, 5 sierpnia 2007 r., na rzecz poszkodowanych przez trąbę powietrzną w okolicach Częstochowy oraz na terenach innych diecezji, a także na rzecz rodzin ofiar i poszkodowanych w katastrofie autokarowej pod Grenoble. Zebrane ofiary proszę jak najszybciej przekazać do naszej *Caritas* Diecezjalnej i dalej do *Caritas* Polska.

Te tragiczne wydarzenia poruszyły serca i zjednoczyły naszą społeczność wokół cierpiących i potrzebujących pomocy. Ufam więc, że pozyskane środki pomogą w odbudowie zniszczeń, jak też w zakupie sprzętu domowego i narzędzi pracy.

Wdzięczny za każdy wyraz pomocy i solidarności, z serca błogosławię

Biskup Siedlecki

Siedlce, 27 lipca 2007 r.

KOMUNIKAT BISKUPA SIEDLECKIEGO ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO

Chrzest jest sakramentem wiary.

Wiara jednak potrzebuje wspólnoty wierzących.

(KKK 1253)

Czcigodni Bracia i Siostry,
Kapłani, Osoby konsekrowane i Wierni świeccy!

W naszej diecezji kontynuujemy realizację programu „Chrzest w życiu i misji Kościoła”, mającego na celu pogłębienia świadomości chrzcielnej zarówno poszczególnych ochrzczonych, jak i chrześcijańskich wspólnot, zwłaszcza parafialnych.

Podobnie jak w ubiegłych latach, małym zespołom parafialnym oraz innym grupom zainteresowanych osób zostanie przedstawiona propozycja i materiały do pracy nad określonymi tematami związanymi z przeżywaniem tajemnicy chrztu świętego.

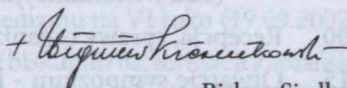
W nurcie tej pracy znajduje się także najbliższe sympozjum liturgiczne, piąte już z takich spotkań organizowanych cyklicznie w diecezji siedleckiej. Odbędzie się ono 20 października 2007 roku w Sali wielofunkcyjnej Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Rodziny, przy parafii pw. św. Józefa w Siedlcach. Tym razem tematem sympozjum będzie katechumenat rodzinny i instytucja rodziców chrzestnych (gwarantów).

Podobnie jak w poprzednich latach, zapraszam do udziału w tym sympozjum przedstawicieli całej wspólnoty siedleckiego Kościoła - zarówno kapłanów, osoby konsekrowane, alumnów Wyższego Seminarium Duchownego, jak i wiernych świeckich. Proszę, aby z każdego dekanatu wydelegowano na sympozjum siedem osób. W skład wyznaczonego zespołu powinien wejść referent dekanalny ds. liturgii i jego świeccy pomocnicy oraz przynajmniej niektórzy absolwenci Diecezjalnej Szkoły Liturgicznej. Ponadto w tym roku szczególnie zapraszam młode małżeństwa i rodziny spodziewające się dziecka, a także kandydatów na rodziców chrzestnych - przede wszystkim z Siedlec i pobliskich miejscowości. Chcę im zaproponować przygotowanie do chrztu, obejmujące kilka spotkań. Sympozjum

byłoby pierwszym takim spotkaniem. Wszystkich uczestników sympozjum należy zgłosić do Wydziału Duszpasterskiego do 10 października br.

Wraz z zaproszeniem przesyłam szczegółowy program. Bardzo zachęcani do wzięcia udziału w tym spotkaniu i przewidzenia czasu na uczestniczenie w całości programu.

Z pasterskim błogosławieństwem

Biskup Siedlecki

Siedlce, 18 września 2007 r.

PIĄTE SYMPOZJUM LITURGICZNE DIECEZJI SIEDLECKIEJ

Chrzest w życiu i misji kościoła.

Katechumenat rodzinny - rodzice chrzestni – gwaranci

Siedlce, 20 października 2007 r.

(sala wielofunkcyjna KLO przy kościele pw. św. Józefa)

- 9.00** Recepcja, sprawy organizacyjne, sprzedaż książek
- 9.15** Otwarcie sympozjum - ks. dr Wiesław Kazimieruk, rektor WSD, Siedlce
- 9.25** Potrzeba katechumenalnej formacji w rodzinie - bp dr hab. Zbigniew Kiernikowski, prof. UMK
- 10.00** Biblijne podstawy instytucji katechumenatu rodzinnego i poręczycieli - dr Krzysztof Mielcarek, KUL
- 10.35** Dyskusja
- 10.50** Przerwa na kawę
- 11.10** Historia katechumenatu rodzinnego i perspektywy jego odnowy - ks. dr Mariusz Majewski, PWT Wrocław
- 11.45** Rola i zadania „gwarantów” w Kościele starożytnym oraz funkcja rodziców chrzestnych dzisiaj - ks. prof. dr hab. Bogdan Czyżewski, rektor PWSD, Gniezno
- 12.20** Odnowa katechumenatu rodzinnego na przykładzie Neokatechumenatu i Domowego Kościoła - świadectwa
- 13.00** Dyskusja
- 13.30** Przerwa na posiłek
- 14.00** Omówienie kolejnego etapu programu formacyjnego „Chrzest w życiu i misji Kościoła” i materiałów do jego realizacji; podsumowanie i zamknięcie sympozjum - bp Zbigniew Kiernikowski
- 14.30** Modlitwa w ciągu dnia
- 15.00** Spotkanie Bpa Z. Kiernikowskiego z młodymi małżeństwami i rodzinami oczekującymi potomstwa

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

NOMINACJE

- Ks. Grzesiak Jan**, mianowany wicedziekanem dekanatu domanickiego, na okres 5 lat (18.09.2007).
- Ks. Hackiewicz Wojciech**, mianowany wykładowcą religiologii na II roku, teologii fundamentalnej na III roku i ekumenizmu na VI roku (19.09.2007).
- Ks. Jaworski Jan**, mianowany wikariuszem biskupim ds. formacji kapłańskiej oraz diecezjalnym ojcem duchownym, na okres 3 lat (18.09.2007).
- Ks. Majorek Artur**, mianowany wikariuszem parafii Ducha Świętego w Woli Uhruskiej (18.09.2007).
- Ks. Maksymowicz Stanisław**, przedłużona nominacja na urząd dziekana dekanatu garwolińskiego na kolejną kadencję (21.09.2007).
- Ks. Parafiniuk Dariusz**, ustanowiony delegatem Biskupa Siedleckiego ds. środków pomocowych dla rejonu lubelskiego Diecezji Siedleckiej (12.09.2007).
- Ks. Sutryk Jarosław**, mianowany p. o. dyrektora I Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Świętej Rodziny w Siedlcach (01.09.2007).

ZWOLNIENIA

- Ks. Błoński Bernard**, zwolniony z prowadzenia wykładów z historii Kościoła na I roku (19.09.2007).
- Ks. Drozd Henryk**, zwolniony z prowadzenia wykładów z historii sztuki na V roku (19.09.2007).
- Ks. Dudka Franciszek**, zwolniony z funkcji scholastyka Kapituły Katedralnej i przeniesiony do grona kanoników honorowych (11.09.2007).
- Ks. Jaśkiewicz Grzegorz**, zwolniony z prowadzenia wykładów z patrologii (22.09.2007).
- Ks. Kusyk Konstanty**, zwolniony z funkcji wykładowcy i ojca duchownego w WSD (18.09.2007).
- Ks. Orłowski Piotr Mikołaj**, zwolniony z urzędu wikariusza parafii Ducha Świętego w Woli Uhruskiej (18.09.2007).

Ks. Pracz Jan, zwolniony z funkcji wykładowcy (19.09.2007).

Ks. Zowczak Jan, roczny urlop naukowy (01.09.2007).

ZMIANY W WYŻSZYM SEMINARIUM DUCHOWNYM

Ks. dr Bieliński Tomasz, mianowany wykładowcą teologii pastoralnej i prowadzącym seminarium naukowe z tejże dyscypliny, a zwolniony z zajęć na I roku (22.09.2007).

Ks. dr Duda Jerzy, mianowany wykładowcą patrologii i prowadzącym seminarium naukowe z tejże dyscypliny oraz zajęcia z wprowadzenia w modlitwę (22.09.2007).

Ks. dr Golbiak Jacek, mianowany wykładowcą wstępu do filozofii na I roku i filozofii przyrody na II roku, a zwolniony z prowadzenia wykładów logiki na I roku (19.09.2007).

Ks. dr Kazimieruk Wiesław, mianowany prowadzącym seminarium naukowe z liturgiki (22.09.2007).

Ks. dr Kublikowski Robert, mianowany wykładowcą logiki i teorii poznania na I roku studiów, metodologii nauk na II roku oraz prowadzącym pro-seminarium naukowe, a zwolniony z prowadzenia wykładów ze wstępu do filozofii na I roku (19.09.2007).

Ks. mgr Mioduszewski Dariusz, mianowany wykładowcą teologii duchowości (22.09.2007).

Ks. mgr Mirończuk Robert, mianowany wykładowcą historii sztuki na V roku (19.09.2007).

Ks. dr Mucha Jacek, mianowany wykładowcą homiletyki na V i VI roku oraz seminarium naukowego z tejże dyscypliny (22.09.2007).

Ks. mgr Olek Marcin, mianowany wykładowcą wprowadzenia w modlitwę na I roku studiów (22.09.2007).

Ks. dr Oworuszko Andrzej, mianowany wykładowcą Pisma św. Starego Testamentu na III roku oraz ćwiczeń z Nowego i Starego Testamentu na III, IV i V roku, a zwolniony z prowadzenia wykładów z religiologii na II roku (22.09.2007).

Ks. dr Szostakiewicz Jacek, mianowany wykładowcą teologii pastoralnej i prowadzącym seminarium naukowe z tejże dyscypliny (22.09.2007).

Ks. mgr lic. Wiatrak Paweł, mianowany wykładowcą teologii duchowości (22.09.2007).

Ks. dr Wojda Jacek, mianowany wykładowcą historii Kościoła na II roku studiów oraz prowadzącym seminarium naukowe z tejże dyscypliny (19.09.2007).

Pani mgr lic. Franków Dorota, mianowana prowadzącą wykłady fakultatywne na III i IV roku i zajęcia z wprowadzenia w modlitwę na I roku (22.09.2007).

Pan mgr Orzełowski Mariusz, mianowany prowadzącym zajęcia ze śpiewu chóralnego na wszystkich rocznikach studiów (22.09.2007).

PRZENIESIENIA

Ks. Barczak Stanisław, uzyskał indult Stolicy Apostolskiej, na mocy którego opuścił Zgromadzenie Oblatów św. Józefa i dekretem Biskupa Siedleckiego został inkardynowany do Diecezji Siedleckiej. (03.09.2007)

Ks. Prałat Dudka Franciszek, zwolniony z funkcji scholastyka Kapituły Katedralnej i przeniesiony do grona kanoników honorowych. (2. 11.09.2007)

INNE ZMIANY

Z dniem 26 lipca 2007 r., kończy się okres pełnienia funkcji prezesa Zarządu Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej przez Pana **Mariana Pasika** (z parafii Przemienienia Pańskiego w Garwolinie). Od powyższej daty tę funkcję będzie pełniła Pani **mgr Julianna Oksiutowicz** (z parafii p.w. św. Mikołaja w Międzyrzeczu Podlaskim).

5 września 2007 r. z ramienia Diecezji Siedleckiej zostali zgłoszeni do składu Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013:

Ks. Prałat mgr lic. Kazimierz Niemirka, **Pani mgr Amelia Andrzejczyk** - w Województwie Mazowieckim;

Ks. Dariusz Parafiniuk, **Pan mgr Grzegorz Skwarek** - w Województwie Lubelskim.

KOMUNIKATY KURII

Siedlce, dnia 24 września 2007 r.

L. dz. 955/07

Czcigodni Księża Dziekani,

pragnę uprzejmie poinformować, że dnia 12 października 2007 r. (w piątek), o godz. 10⁰⁰, w gmachu Centrum Charytatywno-Duszpasterskiego w Siedlcach, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów. Serdecznie zapraszamy.

Z wyrazami szacunku
Ks. Piotr Sawczak
kanclerz

WYDZIAŁ DUSZPASTERSKI KALENDARIUM DIECEZJALNE

Wraz z nowym rokiem szkolnym i katechetycznym rozpoczynamy kolejny, już trzeci etap naszego diecezjalnego programu duszpasterskiego „Chrzest w życiu i misji Kościoła”.

W związku z tym, podajemy kalendarium pierwszych spotkań formacyjnych:

- **20.09.2007** (czwartek) o godz. 10.00 w gmachu WSD w Opolu Nowym odbędzie się konferencja dla księży proboszczów, wprowadzająca w tematykę tegorocznych spotkań.
- Taka sama konferencja dla księży wikariuszy będzie miała miejsce **29.09.2007** (sobota) w gmachu WSD w Opolu Nowym o godz. 9.30.
- Pierwsze spotkanie w ramach programu formacyjnego dla uczestników spotkań nad katechezami z każdej parafii (proboszcz i przynajmniej 2 osoby świeckie) poszczególnych dekanatów, odbędzie się w Garwolinie, **06.10.2007**, godz. 10.00 (dek.: garwoliński, osiecki, łaskarzewski, rycki, żelechowski)
- Drugie spotkanie - w Parczewie, **13.10.2007**, godz.10.00 (dek.: parczewski, radzyński, hański, włodawski, wisznicki, komarowski)
- Trzecie spotkanie - w Białej Podlaskiej, **03.11.2007**, godz.10.00 (dek.: bialski północny i południowy, międzyrzecki, janowski, łosicki, terespolski)
- Czwarte spotkanie - w Opolu Nowym, **10.11.2007** - gmach WSD, godz.10.00, (dek.: siedlecki, łukowski I i II, grębkowski, suchożebrski, domanicki, adamowski, zbuczynski).
- **24.11.2007**, o godz. 10.00 w gmachu WSD w Opolu Nowym odbędzie się spotkanie - katecheza II, dla delegacji ze wszystkich dekanatów naszej diecezji (ks. dziekan, dekanalny referent d.s. liturgii oraz przynajmniej 2 osoby świeckie).

Pozostałe wydarzenia:

- **22.09.2007** w Pratulinie, (program na stronie internetowej) będzie miało miejsce spotkanie młodzieży przygotowującej się do bierzmowania z J. E. Ks. Biskupem Ordynariuszem. Prosimy o wcześniejsze zgłoszenie planowanej liczby uczestników tego spotkania z poszczególnych parafii

drogą mej Iową bądź pod numerem tel.: 509 056 560 (wystarczy sms-em: parafia, liczba młodzieży, nazwisko ks. odpowiedzialnego). Pomoże to nam lepiej zorganizować spotkanie od strony logistycznej. Gorąco zachęcamy do udziału w tym spotkaniu!

- **6.10.2007** - XI rocznica beatyfikacji Męczenników Pratulińskich. Uroczystości: Pratulin - godz. 12.00 - przewodniczy ks. Bp Henryk Tomasik, Katedra - godz. 18.00 - przewodniczy Bp Ordynariusz.
- **12.10.2007** godz. 10.00 w Centrum Charytatywno – duszpasterskim w Siedlcach - konferencja Księży Dziekanów.
- **20.10.2007** - Sympozjum Liturgiczne. Zaproszenie i program doślemy w najbliższym czasie.
- **28.10.2007** - Uroczystość Patronalna Diecezji, Świętych Apostołów Judy i Tadeusza. Eucharystia w katedrze połączona z przyjęciem do grona kandydatów do diakonatu i prezbiteratu alumnów naszego seminarium - godz. 10.00, przewodniczy Bp Ordynariusz.
- **29.10.2007** - poświęcenie nowego gmachu Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Siedlcach. Uroczystość rozpocznie Eucharystia w katedrze o godz. 12.00.
- W najbliższym czasie, po zaktualizowaniu (ze względu na ostatnie translokaty księży) listy referentów liturgicznych w poszczególnych dekanatach rozpocznie kolejny rok pracy Diecezjalna Szkoła Liturgiczna. Niestety, jak dotąd do Wydziału Duszpasterskiego wpłynęło zaledwie kilka zgłoszeń. Prosimy raz jeszcze tych, którzy zgłaszali o potwierdzenie oraz o kolejne zgłoszenia.
- W tym roku będą również kontynuowane formacyjne spotkania dla księży pełniących posługę ojców duchownych w dekanatach. O terminie pierwszego spotkania poinformujemy Czcigodnych Księży w najbliższym czasie.
- Wszystkie informacje ukazują się na bieżąco na naszej stronie diecezjalnej www.diecezja.siedlce.pl!

Z chrześcijańskim pozdrowieniem

Ks. Wojciech Hackiewicz

Siedlce 12.09.2007

Ldz. 890/07

PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE DNIA PAPIESKIEGO 2007 R.

VII Dzień Papieski decyzją Konferencji Episkopatu Polski będzie obchodzony 14 października 2007 roku. Hasło tegorocznego Dnia Papieskiego: *Jan Paweł II – obrońca godności człowieka.*

Objaśnienie tegorocznego hasła Dnia Papieskiego.

Uczestnicząc w dramacie wojny, zgłębiając postawę Chrystusa wobec człowieka – Jan Paweł II stał się bardzo wrażliwym obrońcą godności każdego człowieka. Chrystus Pan zawsze okazywał szacunek wobec godności osoby ludzkiej i nauczał aby Jego uczniowie postępowali tak, jak On. Dlatego pragniemy w tym roku odwołać się do nauczania Jana Pawła II na temat godności człowieka. Patrząc będziemy na zaangażowanie Ojca Świętego w dziele obrony godności każdego człowieka.

Czym jest człowiek, że o nim pamiętasz i czym syn człowieczy, że się nim zajmujesz? Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich, chwałą i ciężką uwieńczyłeś ..., wszystko złożyłeś pod jego stopy. (Ps 8,5-6.7)

Podstawą godności człowieka jest upodobnienie do Boga i odkupienie przez wcielonego Syna Bożego. Pan Bóg bowiem stworzył ludzi na swój obraz, a przez Chrystusa uczynił swoimi przybranymi dziećmi. Dzięki temu człowiek: kobieta i mężczyzna, dziecko i osoba w podeszłym wieku, również nieuleczalnie chora, a także nie w pełni sprawna umysłowo – każda osoba ludzka posiada niezrównaną godność. Z wdzięcznością dziś wspominamy życie i dzieło Jana Pawła II, który był i pozostaje dla większości z nas wspólnym nauczycielem i obrońcą godności każdego człowieka.

Fundacja *Dzieło Nowego Tysiąclecia* to żywy pomnik poświęcony Janowi Pawłowi II, to także dzieło służące ochronie ludzkiej godności. W sposób przemyślany i instytucjonalizowany, organizuje pomoc dla młodych uzdolnionych ludzi, pochodzących z małych miast i wsi naszej ojczyzny. Propozycje działań związanych z realizacją idei Dnia Papieskiego na przykładzie inicjatyw podejmowanych przez parafie, szkoły, księży i katechetów zakonnych i świeckich naszej diecezji w roku 2006.

Zestaw konkretnych propozycji związanych z przygotowaniem i przeżywaniem Dnia Papieskiego można znaleźć w artykule zamieszczonym

w „Wiadomościach Diecezjalnych” nr 3 (marzec 2007), a także na stronie internetowej Fundacji Dzieło *Nowego Tysiąclecia* (www.dzielo.pl).

Zbiórka pieniędzy na cele Fundacji *Dzieło Nowego Tysiąclecia*.

Nasze parafialne działania – jak co roku – koncentrujemy głównie na zbiórce kościelnej (przy kościołach lub w kościołach) wykorzystując przygotowane przez Fundację pakiety. W tym roku także publiczną (odbywającą się na terenie miast) zbiórką pieniędzy na cele Fundacji objęte będą następujące miasta: Siedlce, Biała Podl., Garwolin, Łuków, Międzyrzec Podl., Parczew, Radzyń Podl., Ryki, Terespol, Włodawa. Zebrane w Dniu Papieskim pieniądze; wypełniając specjalny blankiet, przesyłamy na konto Fundacji w Warszawie.

Protokół wraz z dowodem wpłaty należy także przekazać lub przesłać do Wydziału Nauczania Kurii Siedleckiej. Sprawozdania dotyczące działań podejmowanych z okazji Dnia Papieskiego należy przekazać do Wydziału Nauczania. Serdecznie proszę aby przesłanie pieniędzy do Warszawy i przekazanie protokołu do Siedlec dokonało się w ciągu tygodnia od Dnia Papieskiego, dzięki czemu możliwe będzie szybkie zrobienie zestawienia tegorocznej zbiórki.

Informacje końcowe.

Pragnę serdecznie podziękować: księżom dziekanom, proboszczom, wikariuszom, prefektom, katechetom świeckim i zakonnym, całej rzeszy wolontariuszy i prosić o zrozumienie i zaangażowanie w corocznie przygotowanie i przeżycie Dnia Papieskiego.

Pragnę podziękować i zachęcić do dzieł modlitewnych, artystycznych, wychowawczych i charytatywnych dostosowanych do możliwości danego środowiska szkolnego i parafialnego.

Pragnę podziękować i przypomnieć o przeprowadzeniu przez wszystkich katechetów katechez związanych z życiem, osobą i nauczaniem Jana Pawła II oraz ideą VII Dnia Papieskiego.

Pragnę poinformować o nowych 7 stypendiach przyznanych naszej diecezji przez zarząd Fundacji (wobec powyższego nasza diecezja ma już 57 stypendiów).

ks. Marek Skwierczyński

DODATEK

Ks. Roman Krawczyk

DIECEZJA SIEDLECKA W BADANIACH NAUKOWYCH PROWADZONYCH W INSTYTUCIE HISTORII AKADEMII PODLASKIEJ W SIEDLCACH

Od momentu powstania Instytutu Historii¹ Akademii Podlaskiej (wcześniej Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna), wśród różnorodnych działań badawczych podejmowanych przez pracowników, realizowane są również badania naukowe dotyczące historii Kościoła na Podlasiu. Badania te są wielokierunkowe i obejmują swym zakresem konferencje naukowe, następnie dotyczą prac dyplomowych typu magisterskiego pisanych przez studentów Instytutu, oraz rozpraw doktorskich i różnego rodzaju publikacji naukowych poświęconych tematyce związanej z Diecezją Siedlecką.

W związku z 190 rocznicą powołania Diecezji Siedleckiej² przez Piusa VII bullą *Ex imposita Nobis* z dnia 30 czerwca 1818 r. i 90 rocznicą wskrzeszenia tej diecezji przez papieża Benedykta XV bullą *Commissum humilitati Nostrae* z dnia 24 września 1918 r., wydaje się zasadne przybliżenie dotychczasowego dorobku naukowo-badawczego powstałego w Instytucie Historii na wspomniany wyżej temat.

¹ Transformacja ustrojowa w Polsce stworzyła sprzyjające warunki, dzięki którym zostały powołane kierunki humanistyczne w WSRP w Siedlcach. W 1990 r. w ramach Wydziału Pedagogiki i Kultury Wsi został utworzony Zakład Historii. Z dniem 4 lipca 1991 r. Minister Edukacji Narodowej przekształcił Wydział Pedagogiki i Kultury Wsi oraz Instytut Nauk Społecznych w Wydział Humanistyczny. W skład tego Wydziału zostały powołane trzy Instytuty: Historii, Pedagogiki i Filologii Polskiej. Instytut Historii uzyskał warunkowo zgodę Ministerstwa na rekrutację w roku akademickim 1992/93 na studia magisterskie, a w 1993 r. otrzymał na to stałą zgodę.

² Na temat powstania Diecezji Siedleckiej i jej dziejów zob. P. Aleksandrowicz, *Diecezja Siedlecka czyli Podlaska (1818-1968)*, Siedlce 1971; F. Dudka, *Zarys historyczny dziejów Diecezji Siedleckiej*, w: *Katalog Diecezji Siedleckiej 2003* (red. E. Jarmoch), Siedlce 2003, s.40-52.

1. Konferencje naukowe

W ramach działalności naukowej Instytutu ważne miejsce zajmują organizowane konferencje.

Podczas sesji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii wraz z Muzeum Okręgowym w Siedlcach w dniu 22 kwietnia 1993 r., na temat: „Rok 1863 na Podlasiu”³, wśród 11 referatów, aż 3 dotyczyły tematyki związanej z Diecezją Siedlecką. Profesor dr hab. Jerzy Skowronek z Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił referat *Rok 1863 – refleksje podlaskie i uniwersalne*. W swoim wystąpieniu prof. Skowronek przeprowadził analizę sytuacji międzynarodowej i na ziemiach polskich przed wybuchem powstania styczniowego i na tym tle ukazał miejsce i rolę społeczeństwa podlaskiego.

Dr Florentyna Rzemieniuk z naszego Instytutu omówiła udział unitów w powstaniu styczniowym. Autorka zaprezentowała swoje badania w oparciu o nieznaną dotychczas bazę źródłową przedstawiającą ludzkie postawy polityczne i religijne, w tym działalność diaków-nauczycieli unickich.

Z kolei prof. dr hab. Jerzy Marian Cygan OFM Cap. związany z Instytutem Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej dokonał nowatorskiego i bardzo interesującego spojrzenia na postawę biskupa podlaskiego Beniamina Szymańskiego OFM Cap. wobec powstania styczniowego.

Na terytorium Diecezji Podlaskiej, zlikwidowanej przez cara Aleksandra II w 1867 roku, w latach 1874-1876 miały miejsce liczne prześladowania katolików obrządku grecko-katolickiego (unitów). Do najbardziej znanych należy mord unitów z Pratulina z roku 1874. Od kul żołnierzy rosyjskich zginęło wówczas 13 unitów, którzy według powszechnej opinii zostali męczennikami za wiarę. Procedury związane z procesem beatyfikacyjnym Męczenników z Pratulina rozpoczęły się za rządów biskupa Henryka Przeździeckiego w 1938 roku, następnie po II wojnie światowej były kontynuowane przez biskupa Ignacego Świrskiego⁴, a ostatecznie procedury te zostały zakończone

³ Referaty ukazały się drukiem w pracy zbiorowej „Rok 1863 na Podlasiu” pod red. H. Mierzwińskiego, Siedlce 1998.

⁴ W 1965 r. akta procesu beatyfikacyjnego zostały przekazane do Rzymu i tam wydane pt. „Positio super Causae introductione, Siedlcensis seu Podlachiensis Beatificationis seu declarationis Martyrii Servorum Dei: Vincentii Levoniuk et XII Sociorum, in odium Fidei, uti fertur, die 24 Januarii A. 1874, in pago Pratulini e dioecesi Siedlcensi interfectorum, Romae 1971.

przez biskupa Jana Mazura.⁵ Dzięki osobistemu zaangażowaniu bp J. Mazura i wielu osób⁶ na terenie Diecezji odbyły się różnego rodzaju sympozja i sesje naukowe dotyczące problematyki unickiej na Podlasiu. Trwający prawie 60 lat proces beatyfikacyjny zakończył się w Rzymie w dniu 6. X 1996 r. beatyfikacją Męczenników z Pratulina przez Papieża Jana Pawła II⁷. Swój udział i wkład w to najważniejsze wydarzenie Kościoła na Podlasiu ma również Instytut Historii AP, który zorganizował w dniach 9-10 listopada 1993 r. sesję naukową pt. *Unici na ziemiach polskich*.⁸ W 15 referatach przybliżono problematykę unicką na Podlasiu. W swoich wystąpieniach autorzy poruszyli następujące tematy: dr F. Rzemieniuk *Unici Polscy*; prof. J. Skowronek *Prześladowanie Unitów Podlaskich w kontekście europejski*; ks. prof. F. Stopniak *Unici w świetle kwerendy Kościoła Podlaskiego*; dr U. Głowacka-Maksymiuk *Źródła dotyczące Unitów Podlaskich w archiwach polskich i rosyjskich*; prof. J. M. Cygan (OFM Cap.) *Walerian Magni a sprawa pojednania z Kościołem prawosławnym za Władysława IV*; prof. W. M. Grabski *Jezuici i unia brzeska 1596 roku*; dr F. Gryciuk *Unici na Podlasiu w XVII i XVIII w.*; mgr J. Geresz *Unici w kulturze Podlasia*; mgr G. Welik *Represje wobec Unitów na Podlasiu*; mgr K. Maksymiuk *Polska społeczność katolicka wobec prześladowanych Unitów Podlaskich w latach 1875-1905*; dr T. Krawczak *Konspiracja unicka*; prof. H. Dylągowa *Historia procesu beatyfikacyjnego Męczenników Podlaskich*; mgr J. Kuligowski *Rewindykacje świętyń pounickich w Diecezji Siedleckiej w latach 1918-1939*; dr Z. Lisowski *Unici Podlascy w twórczości Stefana Żeromskiego*.

⁵ W 1994 r. została przekazana do Kongregacji ds. Kanonizacyjnych w Rzymie pozycja historyczna dotycząca Męczenników Podlaskich autorstwa pani prof. Hanny Dylągowej („Męczennicy Podlascy. Positio historica”, Siedlce 1994, maszynopis s. 370+1500).

⁶ Szerzej na ten temat zob. bp J. Mazur, „Krótki opis bliższych przygotowań procesu beatyfikacji Sług Bożych Męczenników Pratulinińskich”, WDS 68(1999) nr 1, s. 42-48.

⁷ Powyższa beatyfikacja odbyła się już za pontyfikatu biskupa Jana Wiktora Nowaka, który z dniem 25 marca 1996 został mianowany Biskupem Siedleckim.

⁸ Spośród 15 tematów wygłoszonych w czasie sesji, 5 referatów (autorstwa: J. Skowronka, G. Welika, T. Krawczaka, K. Maksymiuk, J. Kuligowskiego) zostało opublikowanych w „Martyrologia Unitów Podlaskich w świetle najnowszych badań naukowych”. Unici Podlascy t. 1 (praca zbiorowa pod red. J. Skowronek, U. Głowacka-Maksymiuk), Siedlce 1996; wszystkie referaty wygłoszone w czasie sesji znajdują się w archiwum Instytutu Historii AP i są przygotowywane do druku w publikacji zatytułowanej: „Unici na Podlasiu w latach 1956-1946”.

Katedra Historii Nowożytnej Instytutu Historii we współpracy z Siedleckim Towarzystwem Naukowym w dniu 15 maja 1996 r. zorganizowała konferencję naukową na temat *Podlasie w powstaniu listopadowym 1830-1831*. Spośród wszystkich referatów, dwa dotyczyły bezpośrednio Kościoła na Podlasiu.⁹

Profesor H. Mierzwiński zaprezentował swoje przemyślenia naukowe nt. *Stosunek duchowieństwa Diecezji Janowskiej do powstania listopadowego* natomiast prof. J. M. Cygan OFM Cap. wygłosił referat pt. *Beniamin Szymański OFM Cap. a powstanie listopadowe*.

Na kolejnej konferencji naukowej poświęconej ocenie historii Polski powojennej (1944-1989) w dniu 28 listopada 1997 r. został wygłoszony referat przez Panią mgr Krystynę Frankowską pt. *Ksiądz biskup Ignacy Świrski – ordynariusz siedlecki*¹⁰.

31 maja 2000 r. Instytut Historii wspólnie z Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie i Zakładem Historii Ruchu Ludowego w Warszawie zorganizował konferencję pt. „Południowe Podlasie w czasie wojny polsko-sowieckiej (1919-1920)”, podczas której O. prof. J. M. Cygan wygłosił komunikat pt. *Ksiądz biskup Henryk Przeździecki wobec najazdu bolszewickiego* a mgr Rafał Dmowski przedstawił swoje badania na temat *Duchowieństwo katolickie wobec wojny polsko-sowieckiej 1919-1920*.

Na sesji naukowej „Społeczeństwo i wojsko w dobie Sejmu Wielkiego. W 210 rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja” zorganizowanej przez Katedrę Historii Nowożytnej Instytutu Historii wraz z Siedleckim Towarzystwem Naukowym został wygłoszony referat Pani dr Doroty Weredy *Sprawa unicka podczas Sejmu Wielkiego*¹¹, który pośrednio dotyczył problematyki dotyczącej Diecezji Podlaskiej.

W 2000 r. ukazała się książka „Prasa Podlaska w XIX-XX w. Szkice i materiały”, która stanowi pokłosie sesji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii przy współudziale Siedleckiego Oddziału Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego w dniu 26 maja 1998 r. Na sesji tej R. Dmowski przybliżył materiały bibliograficzne do dziejów prasy kościelnej w Diecezji

⁹ Materiały z tej sesji ukazały się drukiem „Podlasie w powstaniu listopadowym 1830-1831” pod red. J. Wojtasika, Siedlce 1997.

¹⁰ Referat ten został opublikowany w książce „Spór o ocenę historii Polski powojennej (1944-1989) pod red. W. Ważniewskiego, Siedlce 1998, s. 187-191.

¹¹ Sesja ta odbyła się w dniu 30 maja 2001 r.

Podlaskiej, ze szczególnym uwzględnieniem „Katalogów duchowieństwa i parafii Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej”, poczynszy od 1828 r., oraz „Wiadomości Diecezjalne Podlaskie” od 1918 r.¹²

W badaniach statutowych Instytutu Historii realizowany był temat: „Kultura narodowa i Kościół katolicki w Tysiącleciu Państwa Polskiego”. Badania te zaowocowały konferencją naukową¹³, która odbyła się w listopadzie 2003 r. Wśród wielu wystąpień na szczególną uwagę zasługują te referaty, które wprost dotyczą historii Kościoła na Południowym Podlasiu. Należy tu wymienić referat prof. H. Mierzwińskiego *Kulturotwórcza rola Kościoła katolickiego na południowym Podlasiu*, następnie dr Małgorzata Danielak-Chomać w swoim wystąpieniu przybliżyła *Działalność kaznodziejską reformatorów bialskich (1671-1864)*. O. Andrzej Baran OFM Cap. zaprezentował kulturotwórczą działalność kapucynów w XIX w. Z uwagą też został przyjęty referat R. Dmowskiego: *Wkład księdza Henryka Przeździeckiego – biskupa podlaskiego w rozwój oświaty na Podlasiu*, w którym autor w oparciu o przeprowadzoną kwerendę, przybliżył zasługi biskupa Przeździeckiego w podnoszeniu poziomu oświaty na terenie Diecezji Podlaskiej. Również referat *Księża regionu węgrowskiego w nauce, oświacie i kulturze narodowej*, autorstwa prof. dr hab. Arkadiusza Kołodziejczyka ukazuje działalność niektórych duchownych wywodzących się i związanych z Podlasiem.

W 2004 r. ukazał się tom drugi książki „Prasa Podlaska XIX – XX w. Szkice i materiały”, zawierający dwa referaty dotyczące swą tematyką Diecezji Siedleckiej. *Podlaski Miesięcznik Katolicki, jako źródło do dziejów regionu*, którego autorem jest mgr Rafał Dmowski, oraz *Korespondencja z Diecezji Podlaskiej w piśmie „Druh”* – autorstwa mgr Witolda Bobryka.¹⁴

Podczas trzeciej konferencji naukowej z serii „Prasa Podlaska w XIX – XX w.” poświęconej „Prasie szkolnej i młodzieżowej południowego Podlasia

¹² R. Dmowski, Materiały do bibliografii prasy kościelnej w Diecezji Podlaskiej, w: Prasa Podlaska w XIX-XX w. Szkice i materiały, t. I, red. D. Grzegorzczuk i A. Kołodziejczyk, Siedlce 2000, s. 37-52.

¹³ Wszystkie referaty z tej konferencji zostały opublikowane w pracy zbiorowej *Kultura narodowa i Kościół katolicki w Tysiącleciu Państwa Polskiego* (red. W. Ważniewski), Siedlce 2003.

¹⁴ Oba referaty (R. Dmowskiego i W. Bobryka) zostały opublikowane w: *Prasa Podlaska w XIX – XX w. Szkice i materiały*, tom II, red. D. Grzegorzczuk i A. Kołodziejczyk, Siedlce 2004.

i wschodniego Mazowsza¹⁵ zorganizowanej w Siennicy w dniu 15 kwietnia 2005 r. mgr Grzegorz Welik zaprezentował komunikat nt. *Pismo Gimnazjum Biskupiego w Siedlcach jako źródło do dziejów szkoły, miasta i regionu*. Drugi komunikat dotyczy również Diecezji Siedleckiej autorem, którego jest R. Dmowski *Wiadomości Związku Młodzieży Polskiej Diecezji Podlaskiej – jako źródło do dziejów regionu*. Trzeci zaś zatytułowany *Lot Sokoli (1931-1932) – Kwartalnik Gimnazjum XX Salezjanów w Sokołowie Podlaskim* jest autorstwa mgr Jacka Odziemczyka.

Tematyka dotycząca Diecezji Siedleckiej została również zaprezentowana w czasie konferencji naukowej „V wieków dziejów Siedlec” zorganizowanej przez Urząd Miasta Siedlce, Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Instytutu Historii AP i Muzeum Regionalne w Siedlcach w dniach 8-9 czerwca 2007 r. Podczas tej konferencji ks. bp prof. dr hab. Zbigniew Kiernikowski wygłosił referat nt. *Rola Kościoła katolickiego w Siedlcach*, a dr R. Dmowski w swoim wystąpieniu mówił na temat *Siedlce jako stolica diecezji*.

2. Prace dyplomowe typu magisterskiego

W działalności naukowo-badawczej prowadzonej przez pracowników Instytutu Historii AP na studiach dziennych, zaocznych i wieczorowych, uwzględniane były również badania, zakresem swoim obejmujące historię Kościoła, a w szczególności Diecezję Siedlecką.

Pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Damrosza, powstała jedna praca magisterska poświęcona Kościołowi unickiemu w Guberni Siedleckiej: Krystyna Greczuk, *Kościół unicki w Guberni Siedleckiej*, Siedlce 1996.

W Katedrze Historii Najnowszej Instytutu Historii AP pod kierunkiem prof. dr hab. Piotra Matusaka w 2006 r. powstała również jedna praca magisterska: Marta Wrona, *Kościół katolicki na Podlasiu w latach 1956-1975*, Siedlce 2006.

Prof. dr hab. Michał Klimecki jest promotorem pracy Piotra Chaber, *Parafie pod wezwaniem św. Anny W Białej Podlaskiej w latach 1865-1914*, Siedlce 2001.

¹⁵ Konferencja ta została zorganizowana przez Instytut Historii AP we współpracy z Ludowym Towarzystwem Naukowo-Kulturalnym (Oddział w Siedlcach) oraz Towarzystwem Przyjaciół Mińska Mazowieckiego i Zespołu Szkół Pedagogicznych w Siennicy.

Prof. dr hab. Józef Ryszard Szaflik jest promotorem pracy magisterskiej Małgorzaty Cicirko, *Biskup Henryk Przeździecki wobec problemów społecznych i politycznych II Rzeczypospolitej*, Siedlce 1999.

Prof. dr hab. Kazimierz Pindel jest promotorem rozprawy magisterskiej: Andrzeja Gałacha, *Katolickie duszpasterstwo wojskowe na Podlasiu w latach 1918-1939*, Siedlce 1999.

Pod kierunkiem prof. dr hab. Leszka Słupeckiego powstały następujące prace magisterskie, z których jedna wchodzi w skład obecnej Diecezji Siedleckiej:

- Agnieszka Jankowska, *Dzieje parafii w Andrzejowie*, Siedlce 2006
- Marek Lipiński, *Dzieje parafii w Przesmykach*, Siedlce 2006
- Agata Michaluk, *Dzieje parafii w Sarnakach*, Siedlce 2006.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez prof. dr hab. Edwarda Pawłowskiego w latach 1996-2007 powstały prace magisterskie, które tematyką dotyczą Diecezji Siedleckiej. Są to następujące rozprawy:

- Bożena Gębicka, *Dzieje Kościoła Garnizonowego pw. Najśw. Serca Jezusowego w Siedlcach*, Siedlce, 1997
- Martyna Jurzyk, *Dzieje parafii katedralnej w Siedlcach*, Siedlce 1992
- Agnieszka Pachnik, *Historia parafii w Grębkowie*, Siedlce 2000
- Barbara Wilczyńska, *Dzieje parafii w Radoryżu Kościelnym*, Siedlce 2000
- Adam Młyński, *Dzieje parafii Ceranów*, Siedlce 2003
- Małgorzata Strąk, *Dzieje parafii Stoczek Łukowski*, Siedlce 2007
- Anna Jaworek, *Papież w Siedlcach*, Siedlce 2007
- Marlena Skwierczyńska, *Medaliki w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach*, Siedlce 2007.

Pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Wagnera powstały trzy rozprawy magisterskie:

- Krzysztof Burdon, *Działalność ks. Stanisława Brzóska w powstaniu styczniowym*, Siedlce 2002
- Arkadiusz Prokopowicz, *Kolegium pijarskie w Łukowie XVIII-XIX w.*, Siedlce 2002
- Aleksandra Niedźwiedziuk, *„Ekstaza św. Franciszka” – historia odnalezionego obrazu El Greco*, Siedlce 2006.

Na seminarium prowadzonym przez prof. dr hab. Władysława Ważniewskiego powstało pięć prac magisterskich:

- Urszula Sergiej, *Parafia Huszlew w latach 1939-1989*, Siedlce 1998
- Urszula Milewska, *Kontrowersje wokół Czesława Sokołowskiego, biskupa Diecezji Siedleckiej*, Siedlce 1997
- Jolanta Przystupa, *Ignacy Świrski – biskup Diecezji Siedleckiej*, Siedlce 1997
- Edyta Sznajder, *Diecezja Siedlecka w latach 1944-1968*, Siedlce 2001
- Grzegorz Wielogórski, *Dzieje parafii Wiśniew (1920-2000)*, Siedlce 2002.

Promotorem trzech rozpraw magisterskich jest prof. dr hab. Zofia Chyra-Rolicz:

- Edyta Głuchowska, *Rozwój życia społecznego w parafii Zbuczyn (Bractwa, stowarzyszenia i organizacje religijne w latach 1418-2002)*, Siedlce 2003
- Aneta Jaśkiewicz, *Rola Sanktuarium w Kodniu w kulturze polskiej*, Siedlce 2003
- Agnieszka Kasperska, *Zabytki sztuki sakralnej w gminie Kłoczewie. (XVIII-XX)*, Siedlce 2003

Pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Florentyny Rzemieniuk, również powstały trzy prace magisterskie:

- Anna Zając, *Bezwola-filia parafii Wołyń – w latach 1919-1945*, Siedlce 1998
- Magdalena Raźniak, *Unici w powiecie sokołowskim w latach 1867-1905*, Siedlce 1998
- Anna Drabarczyk, *Marianie w Skórcu w okresie od upadku powstania listopadowego do roku 1864*, Siedlce 1998.
- Prof. dr hab. Marek Plewczyński jest promotorem pracy:
- Joanny Zemła, *Parafia w Mokobodach w latach 1458-1793*, Siedlce 2006.

Dwie prace magisterskie, z których jedna dotyczy Diecezji Siedleckiej, powstały pod kierunkiem prof. dr hab. Henryka Lulewicza:

- Monika Bogaj, *Dzieje parafii w Pruszyńcu (1430-1920)*, Siedlce 2007
- Grzegorz Lipka, *Zarys dziejów parafii Wyrozęby (1438-1920)*, Siedlce 2007.

Dr Janusz Gmitruk jest promotorem następujących prac magisterskich:

- Grażyna Borkowska, *Dzieje parafii Radomyśl w latach 1931-1999*, Siedlce 2000
- Piotr Lipiński, *Historia parafii Wisznice ze szczególnym uwzględnieniem lat 1945-1990*, Siedlce 2001
- Danuta Krzykowska, *Dzieje parafii Rusków 1907-2003*, Siedlce 2003
- Marta Szczygielska, *Dzieje parafii w Konstantynowie 1907-2003*, Siedlce 2004
- Anna Wierzbicka, *Dzieje parafii rzymskokatolickiej w Niecieczy w latach 1905-1961*, Siedlce 2004
- Maciej Sawicki, *Dzieje parafii w Liwie*, Siedlce 2004
- Joanna Wasiluk, *Historia parafii Kornica (1907-2004)*, Siedlce 2005
- Spośród 7 prac, aż 4 dotyczą parafii przynależących do Diecezji Siedleckiej, pozostałe zaś należą do Diecezji Drohiczyńskiej.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez ks. prof. dr hab. Romana Krawczyka w latach 2001-2007 zostały napisane następujące prace magisterskie:

- Aneta Stańczuk, *Dzieje parafii św. Stanisława B. M. w Siedlcach w latach 1918-2000*, Siedlce 2001
- Piotr Mazurko, *Dzieje parafii rzymsko-katolickiej w Hołubli (1945-2003)*, Siedlce 2004
- Rafał Dydycz, *Działalność Kapucynów w Serpelicach w latach 1945-2003*, Siedlce 2004
- Andrzej Czerko, *Parafia Przemienienia Pańskiego w Malowej Górze w latach 1905-2000*, Siedlce 2004
- Sebastian Trojanowski, *Dzieje parafii w Cegłowie*, Siedlce 2004
- Magdalena Chomicka, *Dzieje parafii rzymsko-katolickiej pw. Niepokalanego Serca Najśw. Marii Panny w Sokołowie Podlaskim (1918-2000)*, Siedlce 2004
- Artur Kowalik, *Dzieje parafii Żółkiewka w latach 1769-1914*, Siedlce 2004
- Rafał Adamczewski, *Dzieje parafii w Wołyńcach (1938-2005)*, Siedlce 2006
- Paweł Orłowski, *Dzieje parafii Narodzenia NMP w Woli Osowińskiej (1930-2005)*, Siedlce 2006

- Krystian Pielacha, *Dzieje parafii Najśw. Zbawiciela w Rykach (XV-XX w.)*, Siedlce 2006
- Elżbieta Poleszczuk, *Dzieje parafii unickiej św. Nikity w Kostomłotach*, Siedlce 2006
- Dominik Gieleciński, *Dzieje parafii w Kałuszynie*, Siedlce 2006
- Piotr Zych, *Dzieje parafii w Niemojkach*, Siedlce 2006
- Monika Izdebska, *Dzieje parafii w Radzikowie*, Siedlce 2007
- Aneta Montewka, *Dzieje parafii w Suchożebrach od powstania do 2005 r.*, Siedlce 2007
- Jolanta Oksiuto, *Dzieje parafii św. Zygmunta w Łosicach*, Siedlce 2007.
- Diana Olek, *Parafia w Gończycach od powstania do 2005 r.*, Siedlce 2007
- Mariola Pasek, *Dzieje parafii w Krasnobrodzie (1550-2005)*, Siedlce 2007
- Krzysztof Materski, *Akcja katolicka w Diecezji Siedleckiej w latach 1926-2005*, Siedlce 2007

W Katedrze Studiów Regionalnych w latach 1998-2005 pod kierunkiem prof. dr hab. Henryka Mierzwińskiego powstały następujące rozprawy magisterskie:

- Mariusz Podpora, *Akcja neounijna w Diecezji Siedleckiej w latach 1923-1939*, Siedlce 1998
- Jarosław Druchniak, *Organizacje katolickie w Diecezji Siedleckiej w latach 1919-1939*, Siedlce 1998
- Teresa Koziół, *Dzieje parafii w Skórcu w latach 1921-1945*, Siedlce 2000.
- Beata Deleżuk, *Historia parafii rzymsko-katolickiej w Piszczacu w latach 1944-1969*, Siedlce 2002
- Joanna Supel, *Parafia rzymsko-katolicka pw. św. Piota i Pawła w Węgrowie w latach 1918-1939*, Siedlce 2002
- Cecylia Burgs, *Ksiądz Albert Hoffman w świetle wspomnień członków chóru katedralnego w Siedlcach*, Siedlce 2003
- Magdalena Łukasiewicz, *Zarys działalności zakonu Sióstr Albertynek w Jabłonie*, Siedlce 2003.
- Piotr Semeniuk, *Zarys historii parafii pw. św. Barbary w Doldze*, Siedlce 2003
- Agnieszka Sulej, *Zarys historii parafii w Oleksinie*, Siedlce 2003

- Marzena Śledź, *Dzieje parafii pw. Najśw. Serca Pana Jezusa w Zarzeczu Łukowskim*, Siedlce 2003
- Jarosław Masiuk, *Kulturotwórcza rola parafii unickiej w Kostomłotach*, Siedlce 2003
- Barbara Sulwińska, *Sprawa unicka w piśmiennictwie polskim na przełomie XIX i XX w.*, Siedlce 2003
- Izabela Żuk, *Historia parafii Neple*, Siedlce 2003
- Tomasz Wielgosz, *Parafia Ducha Świętego w Siedlcach*, Siedlce 2004
- Krzysztof Czopiński, *Duszpasterstwo harcerek i harcerzy w Diecezji Podlaskiej w latach 1994-2004*, Siedlce 2005
- Magdalena Kalicka, *Kulturotwórcza rola Kościoła rzymsko-katolickiego w Diecezji Podlaskiej w latach 1925-1995*, Siedlce 2005.

W Katedrze Historii Nowożytnej w latach 2000-2005 pod kierunkiem prof. dr hab. Janusza Wojtasika powstało 5 prac magisterskich:

- Marzena Owczarczyk, *Duchowieństwo w powstaniu styczniowym na Podlasiu (1863-1864)*, Siedlce 2000
- Piotr Zarzycki, *Cmentarze rzymsko-katolickie w powiecie łukowskim*, Siedlce 2002
- Dariusz Bortniczuk, *Kościół unicki na południowym Podlasiu w latach 1860-1905 (dekanat bialski, kodeński, wisznicki i włodawski)*, Siedlce 2003
- Anna Józwiaczuk, *Wpływ prześladowań carskich wobec unitów na świadomość narodową ludności południowego Podlasia do 1905 r.*, Siedlce 2005
- Iwona Rola, *Postawa duchowieństwa Podlasia w latach 1863-1864*, Siedlce 2005.

Pod kierunkiem prof. dr hab. Józefa Piłatowicza w latach 1997-2007 powstało 20 prac magisterskich, z których aż 18 dotyczy Diecezji Siedleckiej:

- Kamil Sztelmach, *Parafia Żelechów w okresie II Rzeczypospolitej*, Siedlce 1997
- Aneta Cabaj, *Bractwa kościelne Diecezji Siedleckiej w latach 1918-1939*, Siedlce 1998
- Jadwiga Chromińska, *Cmentarze w Łukowie*, Siedlce 1998
- Danuta Składanowska, *Parafia Hołubla w latach 1918-1946*, Siedlce 1998
- Elżbieta Gawryś, *Parafia Osieck w II Rzeczypospolitej*, Siedlce 1998

- Piotr Kotarski, *Cmentarze w Siedlcach*, Siedlce 1998
- Małgorzata Żak, *Dzieje parafii Miastków Kościelny*, Siedlce 1998
- Marta Niedbała, *Parafia Zarzecz Łukowski w latach 1921-1939*, Siedlce 1998
- Dorota Sprzączak, *Działalność charytatywna Kościoła na terenie Diecezji Siedleckiej w latach 1918-1939*, Siedlce 2001
- Tomasz Maksjan, *Parafia Pruszyń w latach 1918-1939*, Siedlce 2003
- Aneta Wińska, *Parafia salezjańska pw. św. Jana Bosko w Sokołowie Podlaskim w latach 1925-2001*, Siedlce 2004
- Robert Przeździak, *Parafia Zbuczyn w latach 1918-1945*, Siedlce 2005
- Ryszard Krasuski, *Parafia Serokomla w I połowie XX w.*, Siedlce 2006
- Robert Witkowski, *Dzieje parafii Kałuszyn do 1945 r.*, Siedlce 2006
- Małgorzata Koźluk, *Parafia Szóstka do 1945 r.*, Siedlce 2007
- Danuta Alaba, *Dzieje parafii Grębków w XX w.*, Siedlce 2007
- Magdalena Gadomska, *Parafia św. Apostołów Piotra i Pawła w Uścimowie w latach 1919-2000*, Siedlce 2007
- Marzena Wadas, *Parafia Żeliszew Podkościelny do 2000r.*, Siedlce 2007
- Agnieszka Szewczuk, *Akcja Katolicka w Diecezji Siedleckiej w latach 1918-1939*, Siedlce 2007.¹⁶

Warto podkreślić, iż na 99 tematów prac magisterskich zrealizowanych w Instytucie Historii zajmujących się tematyką z zakresu historii Kościoła, 79 dotyczy wprost Diecezji Siedleckiej. Najwięcej bo aż 48 prac powstało na bazie badań archiwalnych dotyczących poszczególnych parafii, które wchodzi w skład Diecezji Siedleckiej. Według Katalogu Diecezji Siedleckiej z 2003 r., diecezja ta aktualnie składa się z 242 parafii. 48 prac magisterskich stanowi więc 19,83 % w stosunku do wszystkich parafii przynależnych do Diecezji Siedleckiej.

3. Rozprawy doktorskie

Dnia 25 listopada 2002 r. Centralna Komisja do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przyznała Wydziałowi Humanistycznemu Akademii Podlaskiej w Siedlcach uprawnienia do nadawania stopnia naukowego dok-

¹⁶ Wszystkie wymienione prace znajdują się w Archiwum Uczelnianym Biblioteki Głównej Akademii Podlaskiej

tora nauk humanistycznych w zakresie historii.¹⁷ Od tego czasu powstało 26 prac doktorskich, 2 z nich dotyczą historii Kościoła na Podlasiu:

- Małgorzata Danielak-Chomać, *Kościół i klasztor reformatów w Białej. Dzieje i rola społeczna (1671-1864)*, Siedlce, 2003; promotorem tej rozprawy był prof. dr hab. H. Mierzwiński,
- Rafał Dmowski, *Diecezja podlaska w latach 1918-1939. Struktura i zarząd diecezją*, Siedlce, 2006; promotorem tej rozprawy był prof. dr hab. P. Matusak.

4. Publikacje naukowe¹⁸

Z przeglądu bibliograficznego opracowanego na Wydziale Humanistycznym Akademii Podlaskiej¹⁹ wynika, że w latach 1991-2005 powstało ponad 60 publikacji, w których poruszana jest problematyka dotycząca Diecezji Siedleckiej. Są to różnego rodzaju publikacje: książki, artykuły, recenzje i sprawozdania. Poruszana w nich problematyka jest ściśle związana z indywidualnymi zainteresowaniami badawczymi poszczególnych autorów.

Publikacje autorstwa F. Rzemieniuk²⁰ obejmują tematykę dotyczącą unitów. Do tego nurtu badawczego należy włączyć rozprawy Jarosława

¹⁷ Pismo nr BCK-I-U-279/2002 z dnia 25 listopada 2002 r.

¹⁸ Autor tego opracowania zastrzega, że przytoczone dane są niepełne, gdyż niektórzy pracownicy Instytutu Historii rozwiązali swoje umowy o pracę lub też przeszli na emeryturę i ich dalsze publikacje dotyczące Diecezji Siedleckiej nie zostały umieszczone w bibliografii uczelnianej; autor też zwraca uwagę, że jedynie sygnalizuje działalność naukową wyrażoną drukiem, nie wchodzi zaś w merytoryczną ocenę tych publikacji.

¹⁹ Szerzej zob.: Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego Akademii Podlaskiej w Siedlcach z lat 1991-2000 (opracowanie zbiorowe pod red. Krystyny Wojtczuk), Siedlce 2001, s. 9-108; Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego Akademii Podlaskiej w Siedlcach z lat 2000-2005 (opracowanie zbiorowe pod red. Edwarda Jarmocha i Krystyny Wojtczuk), Siedlce 2006, s. 9-101.

²⁰ Poza artykułami na szczególną uwagę zasługują trzy książki autorstwa F. Rzemieniuk: *Unickie Szkoły początkowe w Królestwie Polskim i Galicji 1772-1914*, Lublin 1991; *Unicy Polscy 1596-1946*, Siedlce 1998 oraz *Kościół Katolicki obrządku bizantyjsko-słowiańskiego (Neounia)*, Lublin 1999.

Cabaja²¹, Doroty Weredy²², ks. Romana Krawczyka²³, Andrzeja Gila i Witolda Bobryka.²⁴

Spośród biskupów związanych z Diecezją Siedlecką w dotychczasowych badaniach naukowych zostali uwzględnieni następujący hierarchowie: Feliks Łukasz Lewiński²⁵, Jan Marcei Gutkowski²⁶, Henryk Przeździecki²⁷, Czesław Sokołowski²⁸, Wacław Skomorucha²⁹, i Jan Wiktor Nowak³⁰.

²¹ *Unici Podlascy wobec ukazu tolerancyjnego z 20 kwietnia 1905.r.*, „Rocznik Białskopodlaski”, t. 4 (1996), s. 155-168; *Unici na południowym Podlasiu w latach 1864-1905*, w: „Kultura ludowa Mazowsza i Podlasia. Studia i materiały” (red. A. Kołodziejczyk, A. Stawarz), Warszawa 1997, t. 2, s. 39-55.

²² *Unia brzeska 1596 r. – ludność unicka i dyzunicka czynnikiem integrującym czy dezintegrującym?*, w: „Rzeczypospolita Obojga Narodów i jej tradycje. Studia i szkice” (red. M. Wagner, J. Wojtasik), Siedlce 2004, s. 65-72; *Z dziejów unickich parafii w Międzyrzeczu w XVIII w.*, „Rocznik Międzyrzecki” t. 33 (2002), s. 127-134; *Z dziejów unickiej parafii w Przegalinach*, „Radzyński Rocznik Humanistyczny”, t. 2 (2002), s. 9-32.

²³ *Męczeńskie Podlasie w wybranych utworach literatury polskiej na przełomie XIX i XX wieku*, „Szkice Podlaskie” (2001), z. 9, s. 5-21.

²⁴ A. Gil *Chełmska diecezja unicka 1596-1810. Dzieje i organizacja*, Lublin 2005; W Bobryk, *Duchowieństwo unickie Diecezji Chełmskiej w XVIII w.*, Lublin 2005. Obie książki zakresem swym obejmują niektóre parafie unickie, które weszły w skład Diecezji Siedleckiej.

²⁵ R. Dmowski, *Biskup Feliks Łukasz Lewiński - pierwszy biskup Diecezji Janowskiej czyli Podlaskiej*, w: *Mozaika Ziemi Łosickiej. Religie – kultura – polityka* (red. A. Indraszczyk), Warszawa – Łosice 2005, s. 89-98.

²⁶ R. Dmowski, *Biskup Jan Marcei Gutkowski – w 140 rocznicę śmierci*, „Pro Memoria” (2003) nr 4, s. 6-9.

²⁷ R. Dmowski, *Biskup ordynariusz podlaski Henryk Przeździecki (1873-1939) – Szkic do biografii*, „Prace archiwalno-konserwatorskie”, z. 15, Siedlce 2006, s.117-143.

²⁸ R. Dmowski, *Biskup Czesław Sokołowski. Szkic do biografii*, w: *Wojsko i Kultura w dziejach Polski i Europy. Księga jubileuszowa prof. P. Matusaka w 65 rocznicę urodzin*, (praca zbiorowa pod red. R. Dmowskiego, J. Gmitruka, G. Korneć, W. Włodarkiewiczza), Siedlce 2006, s. 326-336.

²⁹ R. Krawczyk, *Biskup Wacław Skomorucha (1915-2001)*, „Szkice Podlaskie”, z. 10 (2002), s. 253-260.

³⁰ B. Błoński, *Biskup Jan Wiktor Nowak, pasterz „Świętego Kościoła Siedleckiego”*, „Szkice Podlaskie”, z. 10 (2002), s. 261-268.

Formy działalności duszpasterskiej w Diecezji Siedleckiej zauważa się w artykułach Grażyny Korneć³¹ i Rafała Dmowskiego³².

Reasumując, należy stwierdzić, że badania naukowe prowadzone w Instytucie Historii AP odnośnie Diecezji Siedleckiej są wieloaspektowe.

Biorąc zaś pod uwagę, że w Instytucie Historii AP nie istnieje Katedra Historii Kościoła, powyższe dane świadczą więc o znacznym zainteresowaniu badawczym dotyczącym historii Kościoła na Podlasiu.

³¹ G. Korneć, *Duchowieństwo katolickie Południowego Podlasia jako część warstwy przywódczej w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1944*; w: *Wojsko i Kultura w dziejach Polski i Europy. Księga jubileuszowa prof. P. Matusaka w 65 rocznicę urodzin*, (praca zbiorowa pod red. R. Dmowskiego, J. Gmitruka, G. Korneć, W. Włodarkiewicza), Siedlce 2006, s. 445-451.

³² R. Dmowski, *Duszpasterstwo i opieka nad więźniami w latach 1918-1945 na przykładzie działalności kapelanów więzienia w Siedlcach*, w: *Policja, etyka, Kościół*, (pod red. E. Wiszowaty, G. Kędzierska, W. Pływaczewski), Szczytno 2002, s. 206-224; *Działalność Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Diecezji Podlaskiej w latach 1919-1934*, „Szkice Podlaskie”, z. 14 (2006), s. 53-69.

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Refleksje nad adhortacją apostolską *Sacramentum Caritatis* Benedykta XVI 305

Episkopat Polski

Nadprzyrodzony krwiobieg miłości – Słowo Biskupów Polskich
w sprawie przeszczepiania narządów 313

Jan Paweł II – obrońca godności człowieka. List Episkopatu Polski
na VII Dzień Papieski w Ojczyźnie 317

Biskup Siedlecki

Słowo Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego dotyczące nowego
gmachu I Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Siedlcach 321

Słowo Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego z okazji
25 Rocznicy Koronacji Obrazu Matki Bożej w Woli Gułowskiej 323

Słowo Biskupa Siedleckiego w sprawie pomocy poszkodowanym (Grenoble) 325

Komunikat Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego 326

Pięte sympozjum liturgiczne Diecezji Siedleckiej 328

Zmiany wśród duchowieństwa 329

Komunikaty kurii

Zebranie księży dziekanów 332

Wydział duszpasterski - kalendarium diecezjalne 333

Podstawowe informacje dotyczące Dnia Papieskiego 2007 r. 335

Dodatek

Ks. Roman Krawczyk - *Diecezja Siedlecka* w badaniach naukowych prowadzo-
nych w Instytucie Historii Akademii Podlaskiej w Siedlcach. 337

ISSN 1230-7165

Wydawca:

Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej

Unitas

08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22

tel. 025 632-27-66

e-mail: unitas.siedlce@neostrada.pl

Redaktor naczelny: ks. Jacek Szostakiewicz